

Engels, oportünizm ve devrim - A. Eren

Engels, “yasalara karşı tutum”un hukuki ya da ahlaki bir sorun olmadığını, yasalılığı söylemede ifade etmenin dahi işçi hareketi

için büyük bir tehlike oluşturduğunu söyler. Oportünist yöneticilerin Engels’in şiddete dair Fischer’e yazdığı orijinal mektubundaki formülasyonu kendi oportünist

eğilimlerine göre tahrif etmeleri tam bir skandaldır. Kaybolduğu düşünülen mektubun orijinali ilk kez 1967 yılında yayımlanır.

s.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 42
29 Kasım 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak57.net

“Restorasyon” sosyализm ve sol hareket

Asgari ücret sömürü ve baskı düzeniyle mücadele gündemidir

Sorun, siyasi iktidar ve sermayeden oluşan, 12 Eylül artığı bir komisyonun kapalı kapılar ardındaki pazarlıklarına teslim edilecek bir sorun değil.

Savaş ekonomisinin çöküşü: Kur krizi

Emekçilerin sırtından uluslararası finans merkezlerine akan servet son 8 ayda yüzde 40 artmış, bu merkezlere 90 milyar dolar fazladan transfer edilmiştir.

CHP ve TÜSİAD'ın “Kürt açılımı” ve sınırları

Kürt hareketinin kitle desteğini eritmek ve onu çözümlüğe sürüklemek hedefleri de olan bu girişimin, Kürt sorununu çözmekle alakası yoktur.

“Restorasyon” tartışmaları, sosyalizm ve sol hareket

Düzen cephesinde son günlerde “restorasyon” tartışmaları ön plana çıkmış durumda. Bir başka ifadeyle, Türkiye’de hüküm süren rejimin karakteri sermaye düzeninin farklı aktörleri tarafından tartışmaya açılmış bulunuyor.

Tartışmaların özünü ise, artık gidici gözüyle bakılan AKP-MHP iktidar bloğunun sermaye devletinin yapısında ve yönetiminde yarattığı tahribatların nasıl giderileceği oluşturuyor. Bu kadarı bile “restorasyon” konusunun esas olarak sisteme içkin olduğunu, yani sermaye devletinin yeni bir düzeyde onarılması ve tahkim edilmesi amacını taşıdığını açıkça ortaya koymaktadır. Tabii toplumsal yaşamın ve düzen siyasetinin buna göre dizayn edilmesini de...

Adı ister “restorasyon” olarak tanımlansın isterse TÜSİAD kodamanlarının tabiri ile “geleceğin yeniden inşası” olarak kodlansın, ortaya konan politika Türkiye kapitalizmini pençesine alan çok yönlü krizlerin burjuvazi adına yeni bir düzeyde yönetilmesini hedeflemektedir. Ki TÜSİAD tarafından, iktidarın ve düzen muhalefetine önüne konan siyasal program tam da bu bakışın ürünü olarak gündeme getirilmişti: *“Tabii ki tüm ülkeler zaman zaman ekonomik, ekolojik, teknolojik, kurumsal sorunlarla ve salgınlarla karşılaşılıyor. Zaten siyasi yönetimlerin işi de bu gerilimleri çözmek. Ancak, tüm bu gerilimlerin şiddetli biçimde üst üste yığıldığı tarihsel dönemler, olağan dönemlerden farklılaşıyor. Bu değişimlere hazırlıksız yakalanmak ve iyi yönetememek kırılmalara yol açabiliyor.”*

Çok yönlü krizlerin üst üste bindiği ve bunun karşısında AKP-MHP iktidarının her alanda sıkıştığı bir süreçte, TÜSİAD’ın ve emperyalist güçlerin iktidarı hedef alan açıklamalar yapması ve sermaye düzeninin “geleceğine” ilişkin “yol haritaları” çizmesi, düzen muhalefetine fazlasıyla heyecanlandırmış bulunuyor. Öyle ya, sermaye devletini yönetme iddiası taşıyan düzen muhalefeti, Türkiye’de hüküm süren siyasal rejimi restore etme görevini de bizzat kendi sorumluluğunda görüyor. “Millet İttifakı” çatısı altında toplanan burjuva muhalefetin bu konuda öne çıkardığı ve ortaklaştığı temel politika ise “eskiye dönmek”, yani parlamentar sistemi yeniden inşa etmek! Bu eksen üzerinden sosyal demagojiler eşliğinde laiklikten, demokrasiden, hukukun

üstünlüğünden, liyakatten, cumhuriyetin değerlerinden ve kurucu niteliğinden dem vuruyorlar. Özetle, “cumhuriyet” ve “demokrasi” söylemleri üzerinden klasik burjuva illüzyon bir kez daha devreye sokulmuş bulunuyor.

Öte yandan, rejimi restore etme iddiasını taşıyan düzen muhalefetine kendisi de bizzat dinsel gericilikle ve ırkçılıkla malul bir yapıdır. Burjuva gericiliğinin en az iktidar kadar ateşli savunuculuğunu yapan bir muhalefetin neyi ne kadar restore edeceği bir yana, Türkiye kapitalizmini pençesine alan çok yönlü krizleri nasıl yöneteceği de toplum şahsında ayrı bir soru işareti olarak yerli yerinde durmaktadır. İşin aslı, bu konu gerek burjuvazi gerekse Marksistler adına bir sır değildir. Zira, “parlamentar demokrasi” “cumhuriyet değerleri”, “hak”, “hukuk” vb. söylemler üzerinden toplumun en geniş kesimlerinin onayını alarak devleti yönetmeye aday olan burjuva muhalefet partileri, tam da bu aldatmacanın yarattığı atmosferde krizin çok yönlü faturasını inceltmiş ya da katı biçimler üzerinden tekrar işçi sınıfı ve emekçilerin omuzlarına yükleyecektir. Bir başka ifadeyle azgın sömürü koşullarına ve krizin faturasını ödemeye dönük toplumsal rıza, seçimler üzerinden yaratılmış olacaktır. Restorasyon tartışmalarının ya da sermaye düzeni adına ortaya konan “geleceği yeniden inşa” politikalarının özü ve özeti budur.

“RESTORASYON RÜZGARINDA” SALINAN SOL HAREKET

Adında “komünist”, “sosyalist”, “sol”, “emek” ya da “işçi” bulunan ve geniş bir yelpaze içerisinde konumlanmış bulunan parlamentarist-reformist partilerin neredeyse tamamı yelkenlerini burjuva muhalefetin estirdiği “restorasyon rüzgarına” açmış bulunuyor. Bu bağlamda, seçim hazırlıklarının yön verdiği ittifak tartışmaları eşliğinde, kimisi “devrimci-demokratik cumhuriyet”, kimisi “halkın iktidarı” ya da “cumhuriyetin demokratikleştirilmesi” söylemini öne çıkarmış durumda.

Öyle ki, TİP yönetimi alenen burjuva muhalefetin solunda oluşan boşluğu doldurmaya aday olduklarını, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Millet İttifakı’nın “uygun bir aday” göstermesi durumunda destekleyeceklerini dile getirmekten

sakınmıyor. Benzer bir yaklaşıma geçtiğimiz günlerde HDP üzerinden de tanıklık etmiş bulunuyoruz. Selahattin Demirtaş üstü örtülü bir dille ve “İstanbul Seçimleri”ne atıfta bulunarak Millet İttifakı’na destek verilebileceğinin sinyalini vermişti. Yine EMEP, CHP’nin de içerisinde yer aldığı bir “Sol İttifak” ile seçimlere gidilmesini esas alan bir çizgide hareket edebiliyor. Örnekler çoğaltılabilir...

Reformist sol güçler önümüzdeki süreçte bir adım daha ileri giderek kurulacak burjuva hükümetin “cumhuriyeti restore etme” misyonuna aparat olurlar mı bunu zaman gösterecek. Fakat, şimdiden aleni ve tehlikeli olan SİP-TKP’sinden TİP’ine, HDP’sinden Sol Parti ve EMEP’ine kadar, parlamentarist sol güçlerin, toplumsal mücadele dinamiklerini düzen muhalefeti üzerinden burjuvaziye yedekleme eğiliminde olmalarıdır. Kimi istisnalar dışında, geriye kalan irili ufaklı bir dizi sol çevre de şimdiden parlamentarist solda öne çıkan akım ya da ittifakların söz konusu politikalarına teşne durumundadır.

Bu noktada, sol-sosyalist kimlikle hareket eden ya da “komünist” sıfatı taşıyan reformist güçlerin önünde yanıt vermesi gereken önemli sorular durmaktadır. İlki, AKP-MHP iktidar bloğu “seçimler yoluyla” defedildikten sonra kurulacak olan “yeni rejimin” içerisinde sermaye ve egemenliği nasıl bir konumlanışa sahip olacaktır? İkincisi, emperyalist güçlerle var olan ilişkiler, anlaşmalar ve kurumsal bağların akıbeti ne olacaktır? Üçüncüsü, temelinde kapitalist sistemin yer aldığı krizler ve yol açtığı ağır-çok yönlü toplumsal sorunlar karşısında nasıl bir yol izlenecektir? Sorular uzatılabilir, lakin bu üç kritik soru ve verilecek olan yanıtlar bile “restorasyon” ve “yeni cumhuriyet” parolası ile hareket eden reformist solun kimliğini ve konumunu yerli yerine oturtmak adına yeterli olacaktır.

SOSYALİZM GÜNCEL VE YAKICIDIR

Dünyada ve Türkiye’de yaşanan gelişmeler, kapitalist-emperyalist sistemin çelişkilerinin derinleştiğini, buna bağlı olarak toplumsal mücadele dinamiklerinin alttan alta olgunlaştığını ortaya koymaktadır.

Özellikle pandemi süreci, kapitalist sömürü düzeninin krizleri yönetmekte alabildiğine güçlük çektiğini, tüm temel

kurumlarının ne denli bir çürüme ve çöküş yaşadığını alenen gözler önüne sermiş bulunuyor. Dahası, kriz koşullarında gündeme gelen pandemi emekçilerin yaşamında derin tahribatlar yaratmış, emek ile sermaye arasındaki çelişkileri derinleştirmiş, servet sefalet uçurumunu devasa boyutlara taşımış, sosyal-kültürel sorunlar ise artık sürdürülemez bir hal almış durumda.

Kapitalist devletler bu tablo karşısında siyasal gericiliği, faşist baskı ve zorbalığı tahkim ederek çıkış aramakta, toplumu yönetmenin temel bir aracı olarak polis devleti uygulamaları yaygınlaştırmaktadır. Hal böyleyken mevcudu “restore ederek” ya da “eskiye dönerek” yol yürüme iddiası temelsiz olmakla birlikte gelişen sınıf ve kitle hareketlerini de sisteme yedeklemenin en kestirme yollarından biri olarak öne çıkmaktadır. Bunun Türkiye varyantı ise burjuva muhalefet şahsında cisimleşen “bekleyin, seçimlerde bu iş çözülecek” ya da “sokak çözüm değil” söylemleri üzerinden burnundan soluyan kitleleri edilgenliğe mahkûm etme politikasıdır.

Tüm bu olgulardan hareketle, kendisini komünist, sosyalist, devrimci ya da emekten yana tanımlayan güçlerin yapması gereken şey “yeni eskiye” teşne olmak ya da burjuva muhalefetin eteklerinde politika yapmak değil, sosyalist programı ve politikayı etkin bir şekilde kitlelere taşımak, devrim fikrini, sosyalizmin güncel ve yakıcı olduğunu her vesileyle somut politikalara konu etmektir. Bu bakış açısı üzerinden, her geçen gün olgunlaşan mücadele potansiyellerini sınıf eksensiz, sokak mücadelelerini esas alan bir pratik içerisinde kucaklayabilmektir.

Özetle, burjuva siyasetin ortalığı bulandırdığı, parlamentarist sol güçlerin ise kitlelerin umudunu burjuva muhalefet üzerinden düzene bağlamaya çalıştığı şu günlerde, *“Sınıfa karşı sınıf, düzene karşı devrim, kapitalizme karşı sosyalizm!”* şiarı her zamankinden çok daha güçlü bir şekilde öne çıkarılabilir, işçi sınıfı ve emekçiler içerisinde görünür hale getirilmelidir. Bunun yolu ise gündelik, sıradan sorunların ya da taleplerin kapitalist düzenle bağını kurmaktan, bu talepler ekleninde gelişen mücadeleler içerisinde sosyalist politikayı ete kemiğe büründürmekten geçmektedir.

Düzenin temsilcileri ezilenlerin derdine derman olabilir mi?

E. Bahri

Saray rejiminin tepesindeki mafyatik kast çeyrek asırdan beri ülkenin toplumsal servetini yağmalıyor. Emperyalistlere ve sermaye sınıfına yaptığı hizmetlerin bir tür 'bedeli' kabul edilen bu yağma, yakın zamana kadar düzen cephesinden ciddi bir itirazla karşılaşmadı. Ancak mafyatik-dikta rejimler çok masraflıdır. Zira çeteleri, trolleri, gazeteci kılıklı tetikçileri beslemeleri gerekiyor. Fanatik destekçi kitlesi yaratmak da masraflıdır. Kokuşmuş saray rejiminin halka ve ülkeye karşı işlediği ağır suçlara rağmen halen toplumun belli bir kesiminden destek bulabilmesi, yağmanın bir kısmının beslemelele dağıtılmasıyla mümkün oluyor.

Yağma ve talanda ölçü tanımayan bir rejime kaynak dayanmaz. Hazinesinin 'yedek akçesi' diye anılan 128 milyar doların bile yağmalanması, mafyatik saray rejiminin sistem için bir yük haline dönüştüğünü ispatlamıştı. Kitle desteği sadece ideolojik hırsla gözü kararanlar ile yağmadan pay alanlara daralan rejimin siyasal meşruiyeti çoktan tükendi. Geniş kitleleri yoksulluk ve sefalet girdabına atan AKP-MHP koalisyonu o kadar pervasızlaşmış ki, milyonların sefaletini arttıran politikaları tam bir pişkinlikle uyguluyor. Bu ise sefaleti daha da derinleştiriyor ve geniş kitlelerin kokuşmuş sistemden umut kesmelerine neden oluyor.

CHP başta olmak üzere düzenin muhalefet partileri yakın zamana kadar bir tür 'pasif muhalefet' politikası izlediler. Kemal Kılıçdaroğlu'nun 'Adalet Yürüyüşü' dışında kayda değer bir şey yapmadılar ya da yapamadılar. Bu ise mafyatik rejime düzen muhalefetiyle istediği gibi oynama imkanı sağlıyordu. Millet İttifakı ancak AKP-MHP rejimi çürümenin dip çukurunu boylayıp kitle desteğini yitirdikten sonra üslup değiştirmeye başladı. Yönetime aday olduğunu, kısa süre içinde bunu başaracağını dillendirmeye başlayan Kemal Kılıçdaroğlu liderliğindeki Millet İttifakı, toplumun farklı kesimlerine hitap eden vaatlerde bulunmaya başladı.

Millet İttifakı'nın şefleri sistemin restore edileceğini, tek adam rejimine son verileceğini, 'güçlendirilmiş parlamenter sistem' kuracaklarını söylüyorlar. Bu kadarı kitleler için fazla bir şey ifade etmiyor. Zira sistemin restore edilmesi,

AKP-MHP rejimini toplumun başına bela eden yapıya dönüşten başka bir anlam ifade etmez. Bunun farkında olan Kılıçdaroğlu, çitayı yükselten açıklama ve vaatlerde bulunmaya başladı.

CHP şefinin başlattığı "helalleşme" tartışması, farklı boyutlar alarak genişletildi. "Helalleşme-hesaplaşma" bağlamında başlatılan tartışmalar, geniş bir destek buldu. Kılıçdaroğlu'nun devlet tarafından organize edilen birçok olayı ve suçu sıralayarak sistemin mağdurlarıyla helalleşme vaadinde bulunması, geniş kesimler tarafından tartışma konusu edildi. Saray rejimine muhalif mecralarda tartışılan Kılıçdaroğlu'nun "helalleşme" vaadi "Varlık Vergisi"nden 6-7 Eylül olaylarına, Sivas kıyımından Roboski katliamına, 28 Şubat mağdurlarından Ahmet Kaya'ya, Berkin Elvan'dan Ali İsmail Korkmaz'a geniş bir suç çetelesini ve devletin işlediği daha birçok suçu kapsıyor.

Geniş tartışmalara vesile olan "helalleşme" vaatleri, genelde olumlu karşılandı. Belli çekinceler konya da Kılıçdaroğlu'nun çıkışının önemli bir gelişme olduğu söyleniyor. Bu vaatlerin saray rejiminden yaka silken geniş kitlelere umut aşılayabileceği, kararsız kalan kitlelerin tercih yapmasını kolaylaştıracağı ifade ediliyor. Bu çıkışın egemen güçler arası iktidar çatışmasını keskinleştireceği, saray rejiminin ise 'her şeye kadir olmadığını' göstereceği yönünde analizler yapılıyor.

CHP şefinin açıklaması, bazı açılardan bir yenilik taşıyor. Zira devletin başına

geçmeye aday bir siyasetçi, bu aygıtın suçlarını sırlayarak, mağdur edilenlerle helalleşeceğini vadediyor. Kılıçdaroğlu'nun çıkışı, böyle bir yüzleşmenin ülkeyi demokratikleştireceği varsayılarak, farklı çevreler tarafından alkışlanıyor.

Kontr-gerillanın devlet aygıtında her zaman etkin bir rol oynadığı, bu yapının organize ettiği sayısız vahşi katliamın gerçekleştirildiği dikkate alındığında, "helalleşme" vadinin yankı uyandırması şaşkıncı değil elbette. Zira devrimci-ilerci hareket başta olmak üzere toplumun farklı kesimleri şu veya bu şekilde bu zulüm aygıtının hışmına uğramıştır. Nitekim Kılıçdaroğlu da devletin işlediği belirgin suçlara atf yaparak sistemi demokratikleştireceklerini söylüyor.

Bu vaatler elbette ki kulağa hoş geliyor. Kılıçdaroğlu liderliğindeki Millet İttifakı'nın sistemi belli noktalarda törpülemesi, en azından belli bir süre için toplumu oyalayacak bazı adımlar atması kaçınılmaz görünüyor. Ancak bu ittifakın Kılıçdaroğlu'nun vadedtiği gibi, devletin suçlarıyla yüzleşmek, suçlulardan hesap sormak, zulme uğrayanlardan özür dilemek gibi şeyleri yapmasını beklemek ham hayal olacaktır.

Bu vaatler yerine getirilebilseydi, sistem burjuva anlamda kısmen 'demokratik' kurallara uyar hale getirilirdi. Buna rağmen kapitalizm var oldukça, sömürücü sınıfların çıkarlarının bekçisi olan burjuva devlet aygıtı yönetmeye devam ettikçe kaba şiddetin de devam edeceği ispatlayan sayısız örnek var. Kaldı

ki az çok burjuva demokratik hakların kullanılabilirdiği AB ülkelerinde bile polis devleti uygulamaları yaygınlaşırken, çoklu krizlerle yüzyüze olan Türkiye kapitalizminin bekçisi olan bir aygıtın yönetim değişikliğiyle demokratikleşeceğini iddia etmek, en hafif tabirle gerçekliği tersyüz etmektir. Deşifre olmuş azılı katillerini bile koruyan bir devletin, toplumsal bir basınç olmadan durduk yerde suçlarıyla yüzleşmesi, kurbanlarıyla "helalleşmesi" olacak şey değildir. Ancak burjuva devletin sınıf karakterinden ve bir zor aygıtı olarak misyonundan habersiz olanlar ya da bu misyonun üstünü örtmek isteyenler böyle şeylerin olabileceğine inanır ya da inanmış gibi görünür.

Devletin işlediği suçların bir kısmı burjuvazinin sınıf çıkarlarını koruma misyonundan, bir kısmı ise, emperyalist savaş aygıtı NATO'ya üye olmasından kaynaklandı. Ne kapitalist sistemde ne devletin sınıfsal karakterinde bir değişiklik olduğuna göre, saray rejiminde mafya aygıtına dönüşen devlet neye göre demokratikleşme adımlarına izin verecek? Çoklu kriz ortamının sınıf çatışmalarını daha da sertleştirme ihtimalinin yüksek olduğu bir dönemde sömürücü sınıfların zor aygıtı olan devletin keskin dişlerini göstermeye devam edeceğini öngörmek zor değil. Bu bağlamda "yüzleşme/helalleşme" vaatlerinin en iyi ihtimalle saray rejiminin kabalıklarının bazılarının törpülenmesinden öteye geçmesi verili koşullarda olası görünmüyor.

Burjuva devletin egemenliğine rağmen elbette işlenen suçların hesabının sorulması önemlidir. İşkencecilerden, katillerden, soygunculardan, çetelerden hesap sorulması için de mücadele edilmelidir. Bu mücadele demokratik hakların korunması ve kullanılması için de büyük önem taşır. Zaten devlet de ancak toplumsal basınç altında kaldığında, kullandığı tetikçilerin bir kısmını gözden çıkarmak zorunda kalır. Zira en azılı katilleri koruduğuna dair sayısız örnek mevcuttur. Demokratik haklar alanının genişletilmesi, kalıcı bir kazanıma dönüştürülmesi, emekçilerin ve ezilenlerin baskı ve zulümden tamamen kurtulmaları ise, ancak özel mülkiyete dayalı kapitalist sömürü sisteminin yıkılmasıyla mümkün olabilir.

Asgari ücret sömürü ve baskı düzeniyle mücadele gündemidir

Fikri Tomurcuk

2022 yılı asgari ücret tespit görüşmelerinin başladığı şu günlerde, önceki yıllarda pek görmediğimiz bir manzara ile karşı karşıyayız. TÜSİAD ve MÜSİAD gibi sermaye örgütleri, sendikalardan da önce davranarak, asgari ücrete enflasyonun üstünde zam yapılması gerektiğini söylediler. Bunları daha sonra TİSK ve TOBB da izledi. TİSK asgari ücret miktarının enflasyondan korunacak düzeyde olması gerektiğini, TOBB ise asgari ücrette enflasyonun üzerinde bir artış olması gerektiğini dile getirdi. Hükümet sözcüleri de asgari ücret artışının enflasyondan yüksek olacağını dile getirdiler.

Sermaye örgütlerinin de hükümetin de bunu söylerken sırtlarını yasladığı şey TÜİK'in enflasyon yalanı. Asgari ücrette yüksek oranlı artış derken kıstas aldıkları gösterge, TÜİK'in yüzde 20'lik enflasyon hesabı. Sermaye örgütleri ve hükümet, yüzde 20'nin biraz üzerindeki bir artışı bile asgari ücret enflasyona ezilmedi diye sunabilecekler.

Oysa enflasyon o kadar yakıcı hale geldi ki hiçbir yalan bunu örtmeye yetmiyor. Emekçilerin yaşadığı enflasyon TÜİK'in yalan hesabından kat kat yüksek. Nitekim bilim adamlarından oluşan Bağımsız Enflasyon Araştırma Grubu'nun (ENAG) yaptığı hesaplama göre yıllık enflasyon yüzde 50'yi buldu.

Gerçek enflasyonun bu kadar yüksek olmasında gıda fiyatlarındaki artış büyük rol oynuyor. Gıda ürünlerindeki enflasyon yüzde 50'nin çok daha üzerinde. Asgari ücret dolayında bir gelirle geçinen ailelerin harcamasında gıdanın payı haliyle daha yüksek. Bu yüzden asgari ücretle geçinmek durumunda olan emekçilerin maruz kaldığı enflasyon, yüzde 50'nin de üzerinde.

Bu gerçekler ışığında asgari ücrette yüzde 30-40'lık artışı, "asgari ücretliyi enflasyona ezdirmedik" diye sunmak bir yalandan ibaret olacak.

Sermaye örgütleri asgari ücrete enflasyonun üzerinde zam yapılsın derken bir başka "kurnazlık" daha yapmaya kalkıyorlar. Asgari ücret artsın dedikten hemen sonra patronların artan yükünü devletin üstlenmesini istiyorlar. Asgari ücret artışıyla ortaya çıkacak ek maliyeti, istihdam teşviği benzeri adlarla işsizlik Fonu'nun yağmalanması yoluyla veya doğrudan Hazine'den yapılacak destek-

lerle üstlerinden atmak istiyorlar.

Sermaye sınıfının sözcüleri Covid-19 salgını koşullarında Erdoğan iktidarının izlediği politikalar sayesinde hayata geçirdikleri vahşi sömürü düzeni ile kârlarını katlamışlardı. Şimdi asgari ücret artışının, tatlı kâr düzeninden küçük bir parça koparmasına bile razı olmak istemiyorlar.

Sermaye sözcülerinin istediği gibi sermayenin maliyetlerinin bir bölümü Hazine'ye havale edilirse, sonunda bu maliyet ÖTV, KDV artışı, zamlar ve başta eğitim ve sağlık olmak üzere temel kamu hizmetlerinin ticarileşmesi ile yine emekçi halkın sırtına yıkılacak. Asgari ücret artışının bir bölümü, emekçinin cebinden vergi ve zam olarak geri alınacak.

Son bir yılda emeğin milli gelirden aldığı pay gerilerken sermayenin kârları patlama yaptı. TÜİK'in hesabına göre ekonomi yılın ikinci çeyreğinde yüzde 21,7 gibi rekor bir büyüme hızına ulaştı. Büyüme böylesine yüksek bir orana çıkarken emeğin milli gelirden aldığı pay küçüldü. Yılın ikinci çeyreğinde emeğin milli gelirden aldığı pay geçen yılın aynı dönemine göre 3,52 puan azalarak yüzde 29,53'e indi. Emekçiler milli gelirden 10 dilim pay alıyorlarsa, bunun bir dilimi emekçinin sofrasından alınıp sermaye sınıfının kârlarına eklendi.

Ekonomi ve istihdamın ana omurgası olan imalat sanayiinde bu kayıp çok daha yüksek boyutta. İmalat sanayiinde emeğin milli gelirden aldığı pay 8,31 puan birden düşerek yüzde 31,22'ye indi. İmalat sanayiindeki emekçilerin milli gelirden aldıkları 4 dilim payın neredeyse bir dilimine sermaye el koydu.

Sonuç olarak ekonomi rekor hızla

büyürken emekçilerin refahı artmak bir yana azaldı, yoksulluk hem genişledi hem derinleşti. Buna karşın sermayenin kârlarında patlama yaşandı. Bunun örneklerini borsaya açık şirketlerin bilançolarında, İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) en büyük 500 büyük sanayi kuruluşu araştırmasında bol bol görüyoruz.

Örneğin en büyük 500 sanayi kuruluşunun ücret ödemeleri 2020 yılında yüzde 14,38 arttı. Buna göre çalışan başına ortalama ücret, TÜİK'in enflasyonu karşısında bile reel olarak düştü. Gerçek enflasyon karşısındaki kayıp ise çok daha yüksek düzeyde. Buna karşın sanayinin dev şirketleri, ortalama kârlarını yüzde 50,13 oranında artırdılar. İkinci 500 büyük sanayi kuruluşunda bu uçurum daha da yüksek boyutta. İkinci 500 büyük sanayi kuruluşunun ücret ödemeleri sadece yüzde 10,64 artışla enflasyonun karşısında ciddi bir reel küçülme yaşarken, kârları yüzde 90,16 artışla adeta roket gibi yükseldi.

Üstelik kârlardaki bu yüksek artış salgın koşullarında ekonomik büyümenin sadece yüzde 1,8 olduğu koşullarda gerçekleşti. 2021'de büyüme oranı bunun kat kat üzerine çıkarken kârlardaki artışın da aynı şekilde hızlanacağı açık. Bunun emeğin payındaki azalma sayesinde olduğu da ortada.

Bu nedenle asgari ücret artışının sadece geçmiş enflasyonun ücretlerde yattığı kaybı telafi etmekle kalmaması, emeğin milli gelirden aldığı payın hızla azalmasına yol açan vahşi sömürü sisteminin yarattığı kayıpları da kapatacak şekilde hesaplanması gerekiyor.

Özellikle bu yıl sadece bunlar da yet-

meyecek. Önümüzdeki süreçte enflasyonun daha da yükseleceğini ve uzun süre yüksek seyredeceğini de hesaba katmak şart. Erdoğan iktidarı enflasyon karşısında teslim bayrağını çekmek bir yana enflasyonu daha da azdıracak politikalar izliyor. Bu politikalar yüzünden 2022 yılı, enflasyonun daha da yukarı tırmanacağı bir yıl olacak.

Bunun birinci kaynağı, üretici fiyatları ile tüketici fiyatlarındaki enflasyon arasındaki büyük farkta yatıyor. TÜİK'in hesabına göre tüketici enflasyonu yüzde 20 düzeyinde ama üretici fiyatlarındaki enflasyon yüzde 46 ile bunun iki katından daha yüksek. Üretici fiyatlarındaki bu yüksek enflasyon kaçınılmaz olarak tüketici fiyatlarına da yansıtacak ve tüketici enflasyonu daha da yukarılara tırmanacak.

Daha önemli ve yakıcı faktör ise döviz kurlarında yaşanan krizdir. Merkez Bankası'nın faiz indirimleriyle ateşlenen döviz kurları, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın ateşe benzin döken konuşmalarıyla tam bir yangına dönüştü. Döviz kurları, bir gün içinde tarihte görülmemiş ölçüde sıçramalar kaydetti. Bu tırmanışla dolar 13,5 liraya, euro 15 liraya dayandı. Ardından piyasalarda ani ve yüksek oranlı iniş çıkışların bir türlü bitmediği aşırı oynak, istikrarsız bir süreç başladı.

Erdoğan iktidarının izlediği politikalar, hem kurlardaki istikrarsızlığın, oynaklığın sürmesine, hem de yüksek seyrine devam etmesine yol açacak. Kurlardaki bu istikrarsızlık yüzünden ticaret hayatı sekteye uğradı, bazı ürünlerin satışı durdu, marketler bir dizi ürünün satışında kota uygulamaya başladı. Bu gelişme-

lerin hepsinin halka yeni zamlar olarak döneceği çok açık. Tek başına akaryakıtta yapılan yüksek zamlar bile iğneden ipliğe her ürünün fiyatını artıracak.

Çeşitli akademik çalışmalar ve bizzat Merkez Bankası'nın yaptığı araştırmalar döviz kurlarındaki artışın, artık eskisine göre çok daha hızlı ve daha yüksek oranda fiyatlara yansımaya ortaya koyuyor. Kurlardaki son hızlı yükselişin önümüzdeki aylarda enflasyonu iyice tırmandıracığı ortada.

Bu koşullar altında asgari ücretin sadece önceki yılın refah düzeyini yakalayabilmesi için bile birinci olarak mevcut enflasyon düzeyinin yarattığı kayıpların, ikinci olarak gelecek aylardaki yüksek enflasyonun yaratacağı tahribatın ve üçüncü olarak da emeğin milli gelirden aldığı paydaki düşüşün yarattığı kayıpları telafi edecek şekilde hesaplanması gerekiyor.

Ancak bu kadarı sadece eskiye göre daha fazla yoksullaşmayı frenleyebilir ve mevcut yoksulluk düzeyinin aynen devam etmesini sağlar. Asgari ücretin, bir işçi ailesinin insanca yaşayabileceği refahı garanti eden bir düzeye çıkması da gerek.

Geldiğimiz noktada Türkiye dünyada asgari ücreti Çin'den bile düşük ülkeler arasına girdi. Türkiye'deki asgari ücret Avrupa'nın en yoksul ülkesi Arnavutluk'taki asgari ücrete denk düzeye indi.

Gerici faşist Erdoğan iktidarı Türkiye bir ucuz emek cenneti haline getirmeye dayalı bir ekonomi politikası izliyor. Sömürü ve yoksulluğu derinleştiren ekonomi politikalarına emekçilerin örgütlenme, sendikalaşma, hak arama, toplu sözleşme ve grev haklarını fiilen ortadan kaldırmayı hedefleyen baskı politikaları eşlik ediyor.

Bunun için asgari ücret tartışmasını, enflasyon kayıplarını giderme dar çerçevesinin dışına çıkartmak, sömürü ve baskı düzeniyle mücadelenin bir parçası olarak görmek gerekiyor. Dolayısıyla sorun, çoğunluğu siyasi iktidar ve sermaye temsilcilerinden oluşan 12 Eylül artığı bir komisyonun kapalı kapılar ardındaki pazarlıklarına teslim edilecek bir sorun değil.

Emekçilerin taleplerini ortaya koyup ısrarcı olmak yerine "Hükümetten makul bir artış gelirse kabul ederiz" edilgenliği ve pısrıklığı ile masaya oturan teslimiyetçi sendika başkanlarının liderliğine bırakılacak bir konu da değil.

Asgari ücret tartışmasını enflasyon tahribatını telafi dar çerçevesine teslim olmaktan çıkartıp baskı ve sömürü düzeniyle mücadelenin parçası haline getirerek işçi sınıfına gerçek kazanımlar yaratacak olan güç, işçi sınıfının örgütlü ve birleşik mücadelesi olacaktır.

Temel ihtiyaç maddeleri sınırlı, emek sömürüsü sınırsız!

Geçtiğimiz günlerde dolar rekor bir seviyeye ulaşarak, 13 TL'nin üzerine çıktı. AKP şefi ve soytarıları yine de bir koro halinde ekonomi alanında Türkiye'nin "şahlanıyor" olduğuyla övünmeyi sürdürdüler. Oysa döviz kurunun rekor kırması ve hayat pahalılığı anlamına gelen enflasyonun rekor seviyede yükselmesi, bu şahlanışın yalnızca sermayedarlara yaradığını göstermektedir. Temel tüketim maddelerine günasırı zamlar yapılmakta, bu ise işçi ve emekçiler için yaşam koşullarının giderek daha fazla kötüleşmesi anlamına gelmektedir. Şeker, yağ vb. gibi temel ihtiyaçlara ulaşmak bugün dünden daha fazla zorlaşmıştır. Gerçek anlamda "dünden" bahsetmekteyiz. Zira gün aşırı olarak TL'nin dolar karşısında değer kaybı yaşamamasıyla derinleşen ekonomik krizden dolayı dün alınan bir gıda, bugün daha pahalı olmaktadır.

Dinci-faşist iktidar, geline yerde bu krizin faturasını işçi ve emekçilere kesme işinde gemi iyice azya almış durumdadır. Öyle ki, geçtiğimiz günlerde şeker ve ayçiçek yağı gibi temel besin ihtiyaçlarının satışına "sınır" getirildi. Ancak darbe ve savaş dönemlerinde görülebilen bir tür "karne" uygulaması başlatıldı. İşçi ve emekçilerin artan fiyatlar karşısında stok yapmasının önüne geçme amacıyla devreye sokulan bu uygulamanın hedefi, her eklenen zam ile işçi ve emekçilerin ceplerinin daha fazla boşaltılmasıdır.

İşçi ve emekçiler için bıçak kemiğe

dayanmış durumdadır. Dinci-faşist iktidar özellikle pandemi döneminde derinleşen çok yönlü krizin faturasını işçi ve emekçilerin omuzlarına yükledi. Bu dönemde işçi ve emekçilere ya işyerlerinde ölüm ile burun buruna çalışma ya da evde açlıktan ölme ikilemi dayatıldı. Enflasyonun tırmanışta olduğu, işsizliğin ve gelecek kaygısının had safhaya ulaştığı bir dönemde işçi ve emekçiler kendilerine dayatılan koşullarda çalışmak zorunda kaldılar. Bu koşullara karşı ses çıkaranlar ise sermayedarlara bir lütuf olarak armağan edilen "ücretsiz izin" veya "Kod 29" gibi saldırılarla işten atıldı.

Gelinen yerde emekçiler en temel ihtiyaçlara dahi ulaşamaz durumdadır. İktidarı yalnızca baskı ve zorbalıkla ayakta tutabilen dinci-faşist AKP-MHP ittifakı, oy potansiyeli olarak gördüğü kitlenin önemli bir kesiminin desteğini de kaybetmiş bulunuyor. Uzun bir zamandır kendilerinin de farkında olduğu bu duruma karşı içeride ırkçı-şoven histeriyi, dışarıda savaş ve saldırganlığı tırmandırma politikalarının da geline yerde artık istedikleri etkiyi yaratmadığı ortadadır. Üzerine bir de her geçen gün yeni zamların gelmesiyle birlikte hayat pahalılığının artması eklenince, işçi ve emekçilerin bu gidişata dur diyerek ayaklanacağı günler yaklaşmaktadır.

Bugünler aynı zamanda 2022 yılı asgari ücretini belirleme tartışmalarının da sürdüğü zamanlardır. İşçi ve emekçilerin "ölmeyecekleri, yaşayabilecekleri

bir sınırdan" ücret belirleme de diyebiliriz yapılabileceği. Türk-İş'in 2021 Ekim ayına dair açıkladığı verilere göre Türkiye'de yoksulluk sınırı ilk kez 10 bin TL seviyesinin üzerine çıktı. Araştırmanın sonucuna göre dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 3.093,20 TL oldu. Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (yoksulluk sınırı) 10.075,58 TL'yi buluyor. Evli olmayan bir çalışanın "yaşama ücreti" ise aylık 3.771,96 TL oldu.

Bugün milyonlarca işçi ve emekçi "açlık sınırının altında" bir ücretle yaşam mücadelesi vermektedir. Ancak milyonlarca işçi ve emekçiye reva görülen sefalet koşullarındaki bu yaşam kader değildir!

Bir avuç sermayedarın kârlarına kâr katılsın diye sömürü düzeninin çarkları işçi ve emekçilerin kanı ile sulanmaktadır. Temel ihtiyaçların alımına getirilen "sınır" ile adeta milyonlarca işçi ve emekçinin ömrü sınırlanmak istenmektedir. Bıçağın artık kemiği de kesmesi için bu gidişata, bu vahşi sömürü düzenine dur demenin vakti gelmiştir. Yaşamlarımızı sınırlayanların iktidarını ise ancak işçi ve emekçilerin yükseltecekleri örgütlü mücadele yerle bir edebilir.

Savaş ekonomisinin çöküşü: Kur krizi

AKP-Erdoğan iktidarının saldırganlık ve savaş politikalarındaki bozgun, dövizdeki rekor artışın ve yüksek enflasyonun ağırlaştırdığı ekonomik krizle tamamlanıyor. Dolar ve euro karşısında yüzde 18 ile tarihteki en büyük günlük düşüşlerinden birini yaşayan TL'nin son sekiz aydaki değer kaybı yüzde 40 oldu. Son günlerde yaşanan olaylar zinciri AKP-MHP rejiminin yalnızca bir ekonomik iflasla yüz yüze olmadığını, bir bütün halinde iflas ederek çökmekte olduğunu gösteriyor. 2018 Ocak-2020 Eylül arasında Türkiye'de 3 milyon yeni insan çalışma hayatına dahil olurken istihdamın 380 bin azalması, ekonomik krizin yarattığı toplumsal krizi gösteriyor. İşsizlik çığ gibi büyüyor. İş olanların aldıkları ücretler ay sonunu getirmeye yetmiyor. Emekliler ise tam bir sefalet içerisindedir.

SİHA ve İHA'larla övünenler, militarist politikalarının yarattığı savaş makinasının kurbanı olmaktan kurtulamadılar. Mafya bozuntusu paramiliter faşist çetelerin korunağı olan MHP'nin şefi Bahçeli savaşa iki trilyon dolar harcadıklarıyla övünmüştü. Faşist koltuk değneğinin arsızca "destan" yazmaya devam edeceklerini ilan etmesinin üzerinden daha bir ay geçmedi ki dinci-faşist muktedirler, tapındıkları savaş makinasının, borç batağının girdabında görkemli çöküşünü izlemek zorunda kaldılar. Arsızlıkta sınır tanımayan savaş ağaları "ülke bekası"nın yanına "ekonomik kurtuluş savaşı" demagogjisini eklediler. Böylece, TV ekranlarında histerik savaş naraları atıp, "Reis bizi de Afrin'e götür" diyen toplama lümpen takımına yeni bir savaş cephesi açtılar. Bir kez daha toplumu milliyetçi histeriye boğarak, sefahat gemilerini yüzdürme sahtekarlığına yöneldiler.

Bu arada kahve, şeker ve sıvı yağlar bile kotaya bağlandı. Yoksulluk ve sefaletin kucağına atılan insanların, "ekonomik kurtuluş savaşı" sahtekarlığına prim verecek mecalleri kalmadı. AKP-MHP blokundan kimi isimler bu koşullarda bile arsızlığın kitabına yeni sayfalar eklemeyi sürdürüyorlar. Örneğin AKP Elazığ milletvekili, kapı kulu Zülfü Demirbağ, "Ekonomik sıkıntı çekebiliriz. Normal şartlarda bir kilo et yiyorsak yarım kilo yeriz. Domatesi iki kilo yerine iki tane alırız. Kış günü turfanda sebzeleri kullanmak zaten sağlığa da çok faydalı değil." şeklinde

utanç verici sözler sarf edebildi.

Erdoğan ve aveneleri, kime/kimlere ve nasıl bir ekonomi için savaş açtığını söyleyemiyorlar. Yarattıkları hayali düşmanlara karşı sergiledikleri gölge oyununa, "Gerekirse soğan ekmek yeriz" diyerek toplumu ortak etmeye çalışıyorlar ama nafi. Bir günde TL'yi yüzde 18 devalüe ederek finans-kapital merkezlerine servet akışı yapanların, devalüasyon öncesinde kimlerin ne kadar döviz alarak bir günde yüz milyarlarca lira kâr ettiğini gizleyenlerin, dahası sarayın yakın çevresi dışında kalanları bir günde yüzde 18 daha yoksullaştırılanların toplum nezdinde hiçbir ikna ediciliği kalmamıştır.

SERMAYE DEVLETİNİN İKİ YILLIK BÜTÇESİ FAİZ LOBİLERİNE AKTARILDI

Merkez Bankası'nın resmi sayfasında, devletin bir yıl içerisinde ödemesi gereken kısa vadeli dış borcuyla (KVDB) ilgili şu bilgiler yer alıyor: "Eylül sonu itibarıyla, kısa vadeli dış borç stoku, 2020 yıl sonuna göre %9,4 oranında artışla 124,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku %1,2 oranında artarak 58,0 milyar ABD doları olurken, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku %15,1 oranında artarak 40,9 milyar ABD

doları düzeyinde gerçekleşmiştir." (www.tcmb.gov.tr.)

Her kaybedenin bir kazananı vardır. Merkez Bankasının KVDB stoku hesabına göre, AKP-MHP faşist blokunun spekülatif politikalarına bağlı olarak Türkiye emekçilerinin sırtından uluslararası finans merkezlerine akan servet son 8 ayda yüzde 40 artmış, bu merkezlere 90 milyar dolar fazladan transfer edilmiştir. Türk sermaye devleti ve özel sermaye gruplarının 500 milyar dolar olan dış borcu üzerinden yapılan hesaplamada ise Türk sermaye devletinin iki yıllık bütçesine denk gelen toplumsal zenginliğin, emperyalist finans merkezlerine fazladan transfer edildiğini görüyoruz. Gerçek buyken, faiz lobilerinin adamlarının faiz lobisine karşı attıkları nutukların beş para bir değeri yoktur. Onlar battıkça riyakarlıkta ve yalan propagandada bütün bariyerleri yıkıyorlar.

"BİZDE İŞÇİLİK ÇOK UCUZLADI"

Neoliberal politikalara sonuna kadar bağlı olanlar ülkenin kamu kuruluşlarını uluslararası kapitalist tekellere satanlar, yeraltı ve yerüstü zenginliklerini peşkeş çekenler, elde avuçta satılacak bir şey kalmayınca "En ucuz işçilik bizde" diyerek, işçilerin emek gücünü pazarlamaya başladılar. Sarayın sayısız borazanların-

dan biri olan TGRT, ana haberlerinde büyük kapitalist tekellere, "Bizde işçilik çok ucuzladı" diyerek, üretimlerini Türkiye'ye kaydırma çağrısında bulundu. AKP şefinin, yüzde 15 faizi, "Nas ortada dururken sana bana ne oluyor?" diyerek, Kur'an'dan referansla kutsallık atfederek savunmasının arkasında ne yattığını çarpıcı şekilde gösteren bir çağrı bu. Ve bu çağrı aynı zamanda AKP'nin "ekonomik kurtuluş savaşı"nın özünü yansıtır.

Elde avuçta ne varsa satarak bir mirasyedi hovardalığı sergileyen AKP-Erdoğan çevresi, pandemi sürecinde yaşanan tedarik zincirlerindeki kırılma ve ABD ile Çin arasında yaşanan rekabeti de bir olanağa çevirmek için harekete geçmişti. AKP yetkilileri, uluslararası büyük kapitalist tekellere yatırım kolaylığı, vergi avantajı, arsa ve altyapı hizmetlerinin yanı sıra "Türkiye'de işgücünün daha ucuz ve sendikasıız" olduğunu söyleyerek, yatırımlar için yaltaklanmışlardı. Ne ki kapitalist tekeller rüşvet, narkotik ve kara para aklama merkezi olan, "özel mülkiyet" haklarının ihlal edilmesi ve devlet zoruyla gerçekleştirilen servet transferlerinden dolayı saray rejiminin cazibesi yüksek tekliflerine yeterli ilgiyi göstermediler. Kapitalist tekellerden umduğunu bulamayanlar, kapitalist sistemin özüne dokunmadan içe kapanmacı bir rejimi

kurumsallaştırmayı öne aldılar. İşgücünü ucuz lira, yüksek kur ve enflasyonist politikalarla daha da ucuzlatarak saraya yeni bir servet kaynağı yaratmaya yöneldiler. Saray ve çevresine üşüşen asakların dar çıkarlarını temel alan faşist politikalara "millilik" atfederek "ekonomik kurtuluş savaşı" olarak pazarlıyorlar. AKP-Erdoğan iktidarının ucuz lira, yüksek kur ve enflasyonu temel alan politikaları 24 Ocak kararlarının (1980) bir karikatürüdür ve bu politikalar geçmişte olduğu gibi ancak faşist zorbalıkla uygulanabilir.

ECDAT EDEBİYATINDAN EL PENÇE DURMAYA

Ne var ki kapitalist ekonominin kendi kuralları işlemeye devam ediyor. AKP şefinin konuşmasından sonra kapitalist ekonominin can damarları tıkanı. Mal sevkiyatları aksayarak, sarayın ekonomik denemelerine sert bir yanıt verdi. Merkez Bankası politika faizini sarayın isteklerine uyararak yüzde on beşe düşürmesinin finans piyasalarında hiçbir karşılığı olmadı. Politika faizi düşmesine karşın, devlet tahvillerinin kısa ve orta vadeli faiz oranları serbest piyasada yüzde 21,89 civarında seyrediyor. BAE emirine "Sen Erdoğan'ı ve ecdadını tanımamışsın" diyerek nara atıp da gelinen noktada BAE emirini ağırlamak için sıraya dizilenlerin yakın zamanda iktidarlarını kurtarmak için emperyalist efendilerinin kapılarında secdeye durması şaşırtıcı olmayacaktır.

KURTARICILARDAN KURTULMAK İÇİN DAHA ÇOK ÖRGÜTLENMEYE

Burjuva muhalefet partileri saldırı ve yayılmacılık hayallerinin kaçınılmaz olarak getirdiği ekonomik ve toplumsal yıkıntıyı salt bir ekonomik kriz olarak lanse ediyorlar. Bunun üzerinden savaş makinesinin direksiyonunu ele geçirmenin hesaplarını yapıyorlar. "Bu ülke sahipsiz değildir" diyerek emekçi halklara seçimleri beklemelemlerini ve seçimlerde oy kullanarak kendilerini hükümete getirmelerini salık veriyorlar. Onlar da kapitalist sistemin, yayılmacı emperyalist hayallerin sorgulanmasından, emekçi halkların politika sahnesine bağımsız bir güç olarak çıkmasından Erdoğan kadar korkuyorlar. Emekçilerden, kaderlerine düşen sefaletle katlanarak ülkeyi yeni sahiplerine emanet etmelerini istiyorlar. Oysa emekçiler bu tür "kurtarıcılar"dan da kurtuldukları zaman, boyunlarına takılan kölelik zincirlerini kırmayı başarabilir; sefaletlerinin nedeni olan kapitalist sisteme son vererek, özgür ve barış içerisinde yaşayacakları bir dünya kurabilirler. Sınıfın nesne olmaktan özne olmaya geçişinin yolu kendi kurtuluşu için örgütlenerek savaşmasından geçiyor.

Saray rejimi Körfez şeyhlerinin ayağına düştü

AKP şefi Tayyip Erdoğan'ın davetiyelerle Türkiye'ye gelen BAE (Birleşik Arap Emirlikleri) Velihaht Prensi Şeyh Muhammed bin Zayed El Nahyan, devlet töreniyle karşılandı. Prensin önüne kırmızı halılar serdiren saray rejimi, ekonomik kriz derinleşirken şeyhlerin petrodollarlarından nemalanma hayallerine kapılmış görülüyor. Şeyh takımında bol miktarda petrodolar olduğu bilirse de saray rejimi için kesenin ağzını hemen açmaları beklenmiyor.

El Nahyan, yakın zamana kadar AKP-MHP rejiminin "baş düşmanlar" listesinin başındaydı. Hal böyleyken, şeyhin ayaklarına kapanmaları, büyük bir sıkışma içinde olduklarına işaret ediyor. Hem talan düzenini ayakta tutmak hem sarayın etrafındaki kapitalist kastın kasalarını doldurması üzerine inşa edilen ekonomik politikaların ısrarla sürdürülmesi, ülkeyi batma noktasına getirmiş durumda. Ne pahasına olursa olsun ülkeyi yağmalama pervasızlığından vazgeçemedikleri için şeyhlere avuç açmak zorunda kaldılar.

BİR KEZ DAHA U DÖNÜŞÜ

BAE şeyhinin önüne kırmızı halı açılması, dinci-ırkçı zihniyetin temsilcilerinin nasıl da ilkesiz, ahlaksız, onur yoksunu olduklarını birkez daha gözler önüne serdi. Abu Dabi prensi düne kadar ilk sıralardaki "baş düşmanlar"dandı. Hem AKP şefleri hem saray beslemesi medyanın hedefinde Birleşik Arap Emirlikleri ve şeyhi vardı. Düne kadar BAE hakkında neler söylenmedi ki?

Tayyip Erdoğan, Abu Dabi yönetimiyle diplomatik ilişkileri kesme ya da konsolosları gerçi çekmeyi düşündüklerini ilan etmişti.

Sedat Peker'in ifşaatlarıyla 'kriminal'

olduğu gözler önüne serilen sarayın İçişleri Bakanı, El Nahyan'ı 15 Temmuz darbesinin akasında durmak ve darbecileri finanse etmekle itham ediyordu.

AKP'nin Savunma Bakanı, "Suriye'de, Irak'ta terör örgütlerini desteklediklerini biliyoruz. PKK, IŞİD, PYD gibi örgütlerin BAE'den adlıkları desteğinin kayıtları tutuluyor. Zamanı geldiğinde hepsinin hesabı sorulacak" gibi iddialı laflar ediyordu.

Sarayın önde gelen besleme tetikçilerinden İbrahim Karagül açıkça savaş ilan ediyordu:

"Türkiye BAE ile savaş halinde, bu artık net. O zaman askeri yöntemler denenmeli. Libya'da değil evinde vurmalı. Bin Zayed terör örgütü lideri olarak görülmeli."

HAS partinin şefi iken Tayyip Erdoğan tarafından devşirilip sarayın hizmetkarları arasına katılan AKP sözcüsü Numan Kurtulmuş, İsrail'le iş birliğini geliştiren BAE'nin Filistin halkına, Araplara ve Müslümanlara ihanet ettiğini söylüyordu. Devşirme Kurtulmuş, AKP şefinin boynunda siyonist lobiden alınmış "cesaret madalyası" olduğunu göz ardı etmekle kalmıyor, şeyhlere tepeden bakan laflar da ediyordu.

Saray beslemesi medya ise, yine işin başını çekiyordu. Rejimin borazanlarından Yeni Şafak gazetesi "Şerefsiz bunlar" diye manşetler atıyor, BAE ile PKK'nin birlikte "çocuk ticareti" yaptıklarına dair uydurmaları manşetlere taşıyordu.

Aradan çok uzun süre geçmedi ama şimdi durum farklı. Tayyip Erdoğan şeyhe kırmızı halılar serdiriyor. AKP ve saray sözcüleri dil değiştirmiş. Saray beslemesi 'gazeteci' kılıklı rejim borazanları, BAE ile yapılan anlaşmaları, neredeyse 'krize çare' diye yutturmaya kalkışıyor-

lar. Ortada somut bir şey yokken, 10 milyar dolarlık yatırım yapılacağını iddia eden haberler yayıyorlar.

Tüm bunlar din istismarcısı-ırkçı rejimin çıkarları için, dün düşman ilan ettiklerinin önünde yüzleri kızarmadan, tam bir pişkinlikle nasıl eğildiklerini gözler önüne seriyor.

10 MİLYAR DOLAR SAFSATASI

Saray borazanı medya ile AKP şefleri tarafından yapılan açıklamalara göre, BAE ile 10 milyar dolar tutarında anlaşmalar imzalanmış. Oysa yapılan açıklamalar ortada böyle bir anlaşma olmadığına işaret ediyor. Şeyh takımı 'kelepir' bulunduğu kimi şeyleri satın alabilir elbet. Ama bunun adı yatırım değil, yağma olur.

AKP şefi tarafından yönetilen Türkiye Varlık Fonu ile Abu Dabi Kalkınma Holding arasında "mutabakat muhtıraları" imzalandı. Ancak bunların ne olduğu tam belli değil. Karşılıklı olarak görüşmelerin önemine vurgu yapan laflar edildi. Ancak bu diplomatik açıklamalar, dolar musluğunun Türkiye için açılacağı anlamına gelmiyor. Şeyhler, kelepir fiyata satılan bir şey bulurlarsa onu alabilir ancak.

Her iki Amerikancı rejimin iş birliğini geliştirme eğiliminde olduğu görülüyor. Fakat bu, işlerin hemen hal olacağı anlamına gelmiyor. BAE şeyhleri ağırından alırken, saray rejiminin ise belli kurumları satma telaşında olduğu gözleniyor.

TL'nin değerini sürekli düşürerek ülkeyi batıran AKP-MHP koalisyonu, Körfez şeyhlerinin ayaklarına kapılarak, içine düştüğü bataktan kurtulmaya çalışıyor. Lakin kokuşmuş saray rejimini yozlaşmış Körfez şeyhleri de kurtarmayacaklar.

CHP ve TÜSİAD'ın "Kürt açılımı" ve sınırları

A. Engin Yılmaz

Yıkıcı sonuçlarıyla birlikte ağırlaşan ekonomik kriz, faiz indirim kararları, TL'nin pula dönüşü, yükselen enflasyon ve yaşanan büyük yoksullaşma, bugünkü Türkiye'nin en temel gündemini oluşturuyor. Bunu, rejim krizi, büyük bir kutuplaşma ve iç bölünme, seçim sürecine girilmişçesine adeta seçim çalışması yapıyor havasında hızlanan ittifak arayışları, AKP-MHP iktidarı döneminin kapandığı ve iktidar dümenine millet ittifakının geçeceği inancıyla AKP sonrasına hazırlık çabaları izlemektedir. CHP'nin ve ardından da TÜSİAD'ın gündeme getirdiği "Kürt sorununu çözüm" tartışmaları ve Cumhur İttifakı'nın bunu kudurgan ırkçı-şoven bir çizgide karşılaması, bugün Türkiye'sinde güncel olarak öne çıkan öteki temel konulardan bir diğeridir.

Önce 2015 yılında "22 soru 22 cevap" başlığıyla, 2020 yılında ise "21. Yüzyıla Çağrı Beyannamesi"yle "Kürt sorunu"na çözüm arayacaklarını açıklayan CHP, yakın zamanda yeniden ülkede bir Kürt sorunu olduğu ve bu sorunu çözecekleri iddiasıyla ortaya çıktı. "Siyaset kurumunun 35-40 yıldır çözemediği bir Kürt sorunu var. Kürt sorununu çözmek için meşru bir organa ihtiyacımız var." diyen Kılıçdaroğlu, Kürt sorununun çözümünde HDP'yi meşru muhatap, TBMM'yi de çözümün adresi olarak gösterdi. "Vatanın bölünmezliği, üniter yapısı, bayrağı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin nitelikleri"ni de çözüm çerçevesi olarak sundu. Kılıçdaroğlu'nun bu çıkışı Cumhur İttifakı tarafından kudurgan bir ırkçı-şoven çizgiyle yanıtlandı. Bahçeli, "Kürt sorunu diye bir sorun yoktur. HDP de meşru değildir. PKK'nin mazbata almış halidir." derken, Erdoğan da 'Kürt sorunu denen meseleyi tüm boyutlarıyla çözdük, böyle bir sorun yoktur' mealinde sözler sarf etti.

Bunun yarattığı tartışmalar gündemden düşmeden bir "Kürt sorununun çözümü" çıkışı da TÜSİAD'dan geldi. TÜSİAD Başkanı Simone Kaslowski, "Geleceği İnşa" raporu konusunda T24'ten Murat Sabuncu'nun sorularını yanıtlarken, "Türkiye'de Kürt sorununun henüz tam anlamıyla çözülemediği"ni belirtti. Anadilde eğitim konusunda da değerlendirmeler yapan Kaslowski, anadilin o dilin edebiyatı ve kültürüyle birlikte kapsamlı bir program olarak öğretilmesi gerektiğini savundu. "Geleceğimizin inşasında

Sadece belli sınırları değil, bazı reformlarla Kürt hareketinin kitle desteğini eritmek, onu bir çözüleşe sürüklemek ve giderek de tasfiye etmek gibi temel hedefleri de olan bu girişimin, Kürt sorununu çözmekle uzaktan yakından bir alakası yoktur.

ülkeminin birikmiş sorunlarını çözmeye kapasitesini geliştirecek bir zemini" çok önemseydiğini belirten TÜSİAD şefi, "Kürt sorununun terörle mücadele ile karşılabilen bir sorun" olduğuna, "teröre karşı mücadele ile temel insan haklarının karıştırılmaması gerektiği"ne işaret etti.

TAŞINAMAZ BİR AĞIRLIĞA DÖNÜŞEN KÜRT SORUNU

On yıllardan beridir sürdürülen inkarcı çizgi sürdürülemez ve Kürt sorununun yarattığı ağırlık taşınamaz durumdadır. Bunun için, Kürt sorunu ve bu sorunu "çözme" tartışması -zaman zaman geri plana düşse de- Türkiye'nin gündeminden düşmemektedir. Kuşkusuz bu, Kürt halkı ve hareketinin sürdürdüğü büyük mücadeleler, katlandığı acılar ve ödediği ağır bedellerle sorunu çözüm gündemine taşımayı başarması sayesinde. Zaman zaman "çözülmek" üzere "Kürt açılımlarına" konu olan, AKP eliyle son örneğinde de önemli mesafelerin alındığı yanılması yaratan ve ardından

da yine aynı AKP tarafından gerisin geri inkarcı-ırkçı çizgiye karşılanan bu sorun, CHP ve TÜSİAD şahsında yeniden çözüme taşınmış durumda.

CHP ve TÜSİAD'ın açılımları, emperyalist merkezlerin bölgesel çıkarlarıyla da uyum içinde olduğu için bizzat onların tercihlerini yansıtmakta ve dolayısıyla da onlar tarafından cesaretlendirilmektedirler. Merkezinde ABD'nin durduğu emperyalist güç odaklarının, ömrünün sonuna gelmiş olan tek adam rejimi sonrasını hesap ederek, düzenin yeni bir seçimi izleyecek restorasyon çabalarında sadece Millet İttifakı'nı değil, bir bütün olarak düzen muhalefeti CHP-TÜSİAD çizgisine hazırlamak çabası içinde oldukları anlaşılıyor. Bazı reformlarla sorunun burjuva çözüm sınırları içinde yatıştırılmasının, öteden beri ABD'nin Türkiye'ye önerdiği bir çizgi olduğu da biliniyor. AKP'nin "sorunun çözümü" için kırımlardan ibaret attığı kimi adımlar da daha çok bunun ifadesiydi. Şimdi AKP gemisinin su aldığı, seçimlerin gündeme girdiği bir aşamada emperyalistlerin çıkar ve

tercihlerinin yön verdiği, kaderi ve çıkarları emperyalizmle iç içe olduğu için TÜSİAD başta olmak üzere işbirlikçi tekelci burjuvazinin de desteklediği "Kürt sorununu çözmek" girişimleri Türkiye'nin gündemindeki yerini koruyacaktır. Zira çözümünü dayatan ve artık inkardan gelinmesi mümkün olmayan sorun yerli yerinde duruyor, düzeni ve emperyalist şefleri zorluyor.

Kürt halkının dört parçaya verdiği mücadele, yarattığı birikim ve elde ettiği kazanımlar, uzun zamandır sorunun çözümünü uluslararası gündeme taşımış bulunuyor. Geline aşamada Kürt sorununun varlığını yeniden inkar eden bir çizgiye dönen ve imha politikasında ısrar eden dinci-faşist blok ve dümeninde oturduğu sermaye devleti, Güney Kürdistan'da fiili bir devletle, Rojava'da fiili özerk bir yapıyla ve kendi sınırları içinde ise artık hiçbir yöntemle bastırılması mümkün olmayan büyük bir ulusal uyanış ve özgürlük özlemiyle yüz yüzedir.

Çözmek değil, hak kırımlarıyla yatıştırıp yükten kurtulmak

Yüz yüze kalınan bu tablo, özellikle de ABD emperyalizmini ve ona bağlı olarak işbirlikçi büyük burjuvaziyi Kürt sorununda “çözüm arayışına” yöneltmekte ve bu yolla onu denetim altına almak yönünde adımlar atmaya zorlamaktadır. Dolayısıyla “çözüm”, Türk burjuvazisi ve emperyalist efendileri için kendini dayatan bir ihtiyaç haline gelmiştir. Ama bu bilindiği üzere hiçbir şekilde Kürtlerin ulus olmanın kaynaklanan ulusal haklarının tanınması anlamına gelmiyor. Zaten “çözümcüler” dün olduğu gibi bugün de sorunu asla böyle tanımlamamaktadırlar. Söz konusu olan, Kürtlere dil ve kültürel alanın yanı sıra kimi ulusal hak kırıntılarının tanınmasından ibarettir. “Kürt sorununu çözme” iddiasında bulunan tüm düzen güçlerinin “tek millet, tek devlet, tek bayrak ve tek vatan” ısrarı da bu temel gerçeğe işaret etmektedir.

Sadece belli sınırları değil, bazı reformlarla Kürt hareketinin kitle desteğini eritmek, onu bir çözümlüğe sürüklemek ve giderek de tasfiye etmek gibi temel hedefleri de olan bu girişimin, Kürt sorununu çözmekle uzaktan yakından bir alakası yoktur. Söz konusu olan, mücadelenin yükünü omuzlayan ve bedelini ödeyen Kürt işçi ve emekçilerini burjuva çözümü sınırlarındaki kırıntılara razı etmek, bu yolla onların gerçek eşitlik ve özgürlük özlüklerini boğmaya çalışmaktır. Kürt sorunu derin tarihi ve toplumsal temelleri olan köklü bir sorundur. Bu kapsam ve derinlikteki bir sorunun Türkiye'nin kapitalist düzeni ve bu düzenin egemen sınıfı olan burjuvazi ayakta kaldıkça, Kürt halkının bir ulus olmaktan kaynaklanan temel demokratik haklarını kapsayan bir çözümü mümkün değildir. Bunun mümkün olabileceğini düşünmek boş hayallerle oyalanmaktan öte anlam taşımamaktadır.

Dolayısıyla Türkiye'nin işbirlikçi büyük burjuvazisinin ve emperyalistlerin sundukları çözüm, belli tavizler karşılığında özellikle de silahlı Kürt hareketini tasfiye etmek, sorunun iç ve dış efendiler için yarattığı sıkıntıları ortadan kaldırarak, omuzlarındaki yükü hafifletmektir. ABD ve Batılı emperyalistlerin Kürt sorununu kimi reformlarla yatıştırma politikasını yıllardan beridir Türk devletine kabul ettirme politikasının gerisinde bu gerçek durmaktadır. Kuşkusuz sorun bu düzen zemininde çözülmese de kimi tavizler verilerek sorunun düzen içinde belli ölçülerde reforme edilmesi mümkündür. Bu sınırlar içinde de olsa Kürtlerin elde edeceği her kazanım meşrudur ve cepheden desteklemenin konusudur. Fakat Kürt sorununun gerçek özgürlük ve tam eşitlik temelinde bir çözüme kavuşmasının devrim dışında bir yolu yoktur.

İnsanca yaşamaya yeten asgari ücret için İstanbul'da mücadele çağrıları

“Sömürü, rant, talan, savaş düzenine karşı birleşelim! İnsanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret için mücadeleye!” şiarı ile çağrı yapan kurumlar 26 Kasım günü, Bakırköy Belediyesi'nde grevdeki Belediye-İş üyesi işçileri ziyaret etti. Ziyaretin ardından 18 Aralık Cumartesi günü gerçekleştirilecek eyleme çağırın bildirimlerin dağıtımı yapıldı.

Bakırköy Marmaray çıkışında bulunan bileşenler “Grevdeki Bakırköy Belediyesi işçilerinin yanındayız! Yaşasın sınıf dayanışması!” pankartı açıp, “Sömürü, rant, talan, savaş düzenine karşı

birleşelim!”, “Düşük ücret, yüksek vergi politikasına son!”, “Herkes iş ve gelir güvencesi sağlansın!”, “Asgari ücret görümleri halka açık yürütülsün!”, “İnsanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret için mücadeleye!” dövizleri taşıdılar. Grev alanına kadar sloganlarla yürüyüş gerçekleştirildi.

2 ARALIK'TA ÇALIŞMA BAKANLIĞI İL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ÖNÜNE

Grev alanında bileşenler adına grev selamlandı. Grevci işçiler 2 Aralık'ta Çalışma Bakanlığı İl Bölge Müdürlüğü

önünde gerçekleştirilecek eyleme davet edildi.

Ziyaretin ardından Bakırköy Marmaray çıkışında 18 Aralık 18:00'da Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda gerçekleştirilecek eyleme çağrı yapan bildirimler dağıtıldı. Bildiri dağıtımını Kaymakamlığın bir ay eylem-etkinlik yasağı bahane gösterilerek keyfi bir şekilde polisler tarafından engellenmeye çalışıldı.

Bileşenler 24 Kasım Çarşamba günü sabah işe gidiş saatlerinde Avcılar ve Altunizade Metrobüs çıkışında bildiri dağıtımını yaptılar.

İzmir'de “İşçi-Emekçi Buluşması” çağrıları

İzmir'de gerçekleştirilecek “İnsanca ve onurlu bir yaşam için, işçi-emekçi buluşması” çağrıları emekçilere ulaştırılıyor.

Ekonomik krizin derinleştiği her gün işçi ve emekçilerin açlık ve sefaletle sürüklendiği bir dönemde 2022 yılı için geçerli olacak asgari ücret belirlenecek.

İlerici, demokrat, devrimci kurum,

sendika, siyasi partilerin 12 aralıkta düzenleyeceği “İşçi-Emekçi Buluşması” çağrıları devam ediyor.

25 Kasım Perşembe sabahı Halkapınar metro çıkışında “İnsanca ve onurlu bir yaşam için, işçi emekçi buluşması!” çağrısı olan bildirimler ajitasyon konuşmalar eşliğinde dağıtıldı.

DiSK Genel İş Sendikası'nın Basma-

ne'de yaptığı eylemde bildirimler dağıtılarak Genel-İş üyesi işlere çağrı yapıldı.

27 Kasım saat 17.00'de Buca Şirinyer İzban çıkışında bildirimler emekçilere ulaştırıldı.

12 Aralık'ta Bornova Cumhuriyet Meydanı'nda saat 14.00'te gerçekleştirilecek işçi emekçi buluşmasına çağrı yapıldı.

Sokaklarda "istifa" sesleri...

Ülke çapında "Geçinemiyoruz" eylemleri

Derinleşen ekonomik krizin faturasını işçi emekçilere yıkan sermaye ve AKP-MHP iktidarına karşı tepkiler geçtiğimiz hafta sokaklara aktı. Dizginlenemeyen zam dalgasına 22-23 Kasım günleri TL'nin tarihi değer kaybı eklenince kitleler ülke çapında "istifa" sloganlarıyla sokaklara döküldü.

23 Kasım akşamı Ankara ve İstanbul'da pek çok yerde eylemler gerçekleşti. Ankara'da yüzlerce kişi Çankaya Esat'ta yürüyüş düzenleyerek AKP-MHP iktidarını protesto etti. Polisin engellemeye çalıştığı eylem tencere-tavalara kaşık vurularak ara sokaklarda devam ederken, trafiktekiler de korna çalarak eyleme destek oldu. ODTÜ'de yurtlar bölgesinde yürüyüş yaparak A4'ten çıkış yapmak isteyen öğrencilere polis saldırıdı.

Aynı akşam İstanbul'da Kurtuluş, Kadıköy, Beşiktaş, Nurtepe, Şişli, Karaköy, Kocamustafapaşa, Sarıgazi gibi pek çok yerde eylemler yapıldı. Sarıgazi'de toplanan kitleye polis saldırırken, gözaltına alınanlar oldu. Boğaziçi Üniversitesi kampüsünün bulunduğu Hisarüstü'nde de yürüyüş yapılırken, kampüs girişine kurulan barikat yıkıldı.

İzmir Buca'da sokağa çıkan polisin engelleme çabalarını ve baskılarını boşa düşürdü. Eylemi sürdürerek iktidarı protesto eden kitle, Şirinyer Migros önünde açıklama yaptı.

Bornova'da sokağa çıkanlar "hükümet istifa" sloganları ile yürüdü. Yapılan konuşmalarda "AKP iktidarı sermaye sınıfının çıkarları için ezilenleri daha fazla karanlığa mahkum ediyor. Emekçileri 3-5 para babasının çıkarı için daha da yoksulluğa itiyor. Bu bizim kavgamız" denildi.

POLIS TERÖRÜNE RAĞMEN EYLEMLERE DEVAM

24 Kasım'da "istifa" sloganlarıyla eylemler ülke çapında devam ederken, AKP-MHP iktidarı polisi kitlelerin üzerine salarak pek çok yerde terör estirdi.

Kadıköy'de akşam saatlerinde yapılacak istenen eylem öncesi polis yığınağı yaşandı. Kitlelerin toplanması polis tarafından engellenirken, sloganlarla yer yer tepkiler gösterildi, "Hükümet istifa!", "Genel grev genel direniş!", "Direne direne kazanacağız!", "Bu daha başlangıç,

mücadeleye devam!", "Baskılar bizi yıldıramaz!" sloganları haykırıldı. İstanbul Emek ve Demokrasi Güçleri'nin "Bu iktidara, bu düzene mecbur değiliz" şiarıyla yapmak istediği eylem için toplananlara polis azgınca saldırırken, 50'den fazla kişi gözaltına alındı. Gözaltılar "2911 sayılı yasaya muhalefet etmek" iddiasıyla işlem yapılarak serbest bırakıldı.

Avcılar ve Bakırköy'de polis, eylemcilere 1 aylık eylem yasağı kararı alındığını bildirerek eylemleri engelledi. Avcılar meydanında bir araya gelen kitle deprem anıtına yürüyüş gerçekleştirdi. BDSP, TOMİS, EMEP, Halkevleri, Partizan ve TİP'in çağrısıyla yapılan yürüyüş esnasında "Gün gelecek, devran dönecek, AKP halka hesap verecek!" sloganı atıldı. Beylikdüzü'ndeki eyleme saldıran polis en az 10 kişiyi gözaltına aldı. Mecidiyeköy'de polis kaymakamlık yasağını öne sürerek eylemi engellemeye çalıştı. Yapılan konuşmalarda "Eylemin yasaklanmasının tek sebebi ekonomik krizin sorumlularının açığa çıkmamasıdır. Gerçekleri tekmeyle tokatla gizleyemezsiniz. Bu ülkede emekçi halk Saray'ın çıkarları için her gün daha da yoksullaşılıyor" denildi. Polis saldırısı sonucu gözaltına alınanlar oldu.

Ankara'da FKF üyelerinin çağrısıyla toplananlara polis saldırırken, çok sayıda kişinin gözaltına alındığı belirtildi. Mamak'ta da emekçiler ara sokaklarda yürüyüş gerçekleştirdi. "AKP istifa!", "İnsanca yaşamak istiyoruz!" sloganları eşliğinde yapılan yürüyüşe tencere/tava ile destek verildi.

Çanakkale'de "Hükümet istifa" diyerek Mümtaz Pirinççiler Meydanı'nda bir araya gelenlere polis saldırıdı. Eyleme katılanlar "Geçinemediğimizi söyleyemeyecek miyiz? Emekli maaşını asgari ücretin altında alıyoruz, hiç mi konuşamayacağız?" diyerek polise tepki gösterdi. En az

15 kişinin gözaltına alındığı belirtildi.

Samsun Emek ve Demokrasi Güçleri'nin çağrısıyla Süleymaniye Geçidi'nde bir araya gelenler "Hükümet istifa" sloganları atarak ekonomik krizi protesto etti.

Antalya Emek Demokrasi Güçleri'nin çağrısıyla Kapalıyol Halk Bankası önünde, polisin barikatla kitleye engel olması üzerine basın açıklaması okundu. Eylem sırasında sık sık "Gün gelecek, devran dönecek, AKP halka hesap verecek!" sloganı atıldı.

Antakya Emek ve Demokrasi Güçleri de, yaşanan ekonomik kriz ve kur artışlarına karşı Uğur Mumcu Meydanı'nda basın açıklaması yaptı.

Adana'da "İnsanca bir yaşam için birlikte mücadele edelim" pankartı açılan eylem polisin engelleme girişimine rağmen yapıldı.

Mersin'de "Hükümet istifa" sloganıyla toplanan kitle polisin saldırısıyla karşılaştı. Polis tarafından işkence ve darp edilerek çok sayıda kişi gözaltına alındı.

Amed Emek ve Demokrasi Platformu, Dağkapı Meydanı'nda polis ablukası altında "Geçinemiyoruz" sloganıyla basın açıklaması yaptı. Eylemde konuşan Mehmet Ceylan, bütçenin sermaye ve silaha değil halk için kullanılması çağrısında bulundu.

Denizli'de birden fazla eylem gerçekleşirken, Merkez Bankası önünde "Denizli Emek ve Demokrasi Güçleri"nin yaptığı basın açıklamasında, "hükümet istifa" sloganı haykırıldı.

"GEÇİNEMİYORUZ" ŞIARIYLA EYLEMLER

25 Kasım'da Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle gerçekleşen eylemlerde de "istifa" sloganları yükselirken, ilerleyen günler-

de "Geçinemiyoruz" vurgusuyla eylemler devam etti.

26 Kasım'da İstanbul'da Kadıköy'de Ekmek ve Onur eylem gerçekleştirdi. İkitelli'de ise ilerici, devrimci kurumların örgütlemek istedikleri eylem polis engeliyle karşılaştı. İzmir'de Bornova Emek ve Demokrasi Güçleri'nin çağrısı ile Küçük Park'ta eylem yapıldı.

İstanbul İkitelli'de hayat pahalılığına karşı eylem gerçekleştirildi ve işçi-emekçiler mücadeleye çağrıldı. Polisin engellemeye çalıştığı eylemde "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!", "İnsanca yaşamak istiyoruz!", sloganları atıldı. İstanbul'daki eylem yasağının gerekçe gösterilerek engellenmeye çalışılan açıklamada ilk olarak konuşma yapıldı ve açıklama okundu. "Milyonlar aç milyonlar işsiz kahrolsun kapitalist düzeniniz!" denilen açıklamada artan hayat pahalılığına dikkat çekildi. Açlık ve yoksulluk sınırına vurgu yapılan açıklamada şunlar ifade edildi:

"Tek adam yönetimi 'ekonomide kurtuluş savaşı veriyoruz' dese de bunun emekçi halklar içerisinde hiçbir karşılığı yok. Emekçiler bir taraftan işsizlikle boğuşurken, henüz işsiz kalmayanlar da her an işten atılma korkusuyla yaşıyor. İktidar yöneticileri ve arkasındaki sermaye güçleri servetlerine servet katarken, işçi ve emekçiler açlık, yokluk ve sefalet koşullarına mahkum ediliyor. AKP- MHP iktidarı hayata geçirdiği politikalarla işçi ve emekçilerin cebinden alıp sermaye sınıfının kasasını dolduruyor. Yandaş şirketlerin, patronların vergi borçları bir kalemde silinirken, işçi ve emekçiler perişan halde yaşam savaşı veriyor. Tek adam yönetimi, kapitalistlerin ve zenginlerin çıkarlarını savunmak ve bunun karşısında emekçileri susturmak içinse baskı ve şiddet politikalarını arttırıyor."

"19 yıllık Erdoğan-AKP hükümetleri

ise ülke ekonomisini, uluslararası sermayeye, finans çevrelerine ve faiz lobilerine daha da bağımlı hale getirdi" denilen açıklamanın geri kalan kısmının yapılmasını polis engelledi.

Polisin engelleme girişimi sonrasında "Bizler her yerde, her alanda mücadeleye devam edeceğiz" denilen açıklama "Faşizme karşı omuz omuza!" sloganları ile bitirildi. Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu, Emek Partisi, Halkların Demokratik Partisi, Devrimci Parti, Proleter Devrimci Duruş'un birlikte örgütlediği eylem Devrimci İşçi Partisi de katıldı.

Ekmek ve Onur **Kadıköy**'de "Asgari değil insanca ve onurlu bir yaşam için bütçe" şiarıyla eylem gerçekleştirdi. Basın açıklamasını okuyan CarrefourSA direnişçisi Gülbin Demirel, iktidarın işçi sınıfına kölelik ve açlık dayattığına dikkat çekerek taleplerini sıraladı.

İzmir **Bornova** Emek ve Demokrasi Güçleri'nin çağrısı ile Küçük Park'ta eylem yapıldı. "Geçinemiyoruz. İnsanca yaşam, emekten ve halktan yana bütçe için omuz omuza" yazılı pankartın taşındığı eylemde, Eğitim Sen İzmir 4 Nolu Şube Başkanı Şuayip Vayış açıklamayı okudu.

Samsun'da Emek ve Demokrasi Güçleri, Süleymaniye Geçidi'nde eylem yaptı.

Ertesi gün (27 Kasım) **Kayseri, Sinop** ve **Bolu**'da "Geçinemiyoruz" eylemleri gerçekleştirildi. Kayseri Emek ve Demokrasi Platformu tarafından yapılan eylemde "Geçinemiyoruz" pankartı açıldı. "Emeğimizi ve memleketimizi savunmak için omuz omuza! Artık yeter! Geçinmek istiyoruz!" yazılı pankartın da taşındığı eylemde açıklama okundu. Sinop'ta Emek Barış Demokrasi Platformu, Bolu'da ise Emek ve demokrasi Platformu eylemlerde "Hükümet istifa" dedi. **Kocaeli** Emek ve Demokrasi Platformu tarafından yapılan eylemde "Her geçen gün yoksullaşıyoruz. Yönetemiyorsunuz artık yeter" dendi.

28 Kasım'da **İstanbul**'da Bahçelievler Emek ve Demokrasi Platformu'nun çağrısıyla Şirinevler'de basın açıklaması yapıldı. Aynı gün **Ankara**'da yapılmak istenen eylem ise polisin saldırısıyla karşılaştı. Ankara Emek ve Demokrasi Güçleri'nin çağrısı ile yapılmak istenen eylem için Çankaya Belediyesi önünde toplanılmaya başlandı. "Geçinemiyoruz" denilen eylem için toplanan kitleye polis saldırdı. Polis saldırısı sırasında gözaltına alınanlar "İnsanca yaşamak istiyoruz!" ve "Hükümet istifa!" sloganları attı.

Ankara İşçi Meclisi, HDP, BDSP, BMG'den gözaltına alınanların olduğu saldırıda, Çankaya Belediyesi'nden bir işçi ve Jinnews muhabiri Öznur Değer de gözaltına alındı. Geç saatlerde gözaltına alınanlar serbest bırakıldı.

"Artık yeter, geçinmek istiyoruz!"

DİSK birçok kentte "Artık yeter, geçinmek istiyoruz" sloganıyla eylemler düzenleyerek hükümeti istifa etmeye çağırıyordu. Metal fabrikalarında başlayan eylemlerde işçiler DİSK bildirisini okuyarak "Artık yeter" dedi.

AKP-MHP iktidarı şeflerinin TL'nin değer kaybetmesiyle ilgili "kurtuluş savaşı" demagogilerine ve yalanlarına kanmadıklarını söyleyen işçiler "Bu ülke, bu halk, bu ülkenin işçi sınıfı satılık değildir. Uluslararası pazarlarda kelepere satılığa çıkarılacak şahsa ait bir mal değildir" vurgusu yaptı.

Eylemlerin yapıldığı fabrikalardan bir kısmı şöyle: WEIDMANN, CAVO-TOMOTİV, İzmir Polmar, BAŞÖZ Enerji, İzmir İMPO MOTOR, Bursa ACEL Elektrik, ABB Kartal, Lindsay Sulama, ABB Dilovası, FONTANA KALIP, SCHNEIDER ENERJİ, CHİNATOOL, İzmir TOTOMAK, OMCO KALIP, Kocaeli ÇOKYASAR HALAT, HT SOLAR, ZF SACHS, İzmir Voestalpine (Böhler), İzmir Borg Warner, İzmir ZF LEMFORDER, İzmir Jantsa, İzmir LİSİ AEROSPACE, CENGİZ MAKİNA, Kocaeli CEM BİALETİ, İzmir Polkima, APERAM PASLANMAZ, Bilecik ACCURIDE Wheels, AR-METAL MONTAJ, YÜCELBORU GOSB, ÇAYIROVABORU, Bursa SCM, Sarkuysan Tuzla Emaye, MAKİNA TAKIM, COPRECİ BEYAZ EŞYA, CHEN SOLAR, Ejot Tezmacı, İNFORM, ARFESAN, BOSAL, Kocaeli TATA STELL, Kocaeli Elimsan, Gebze SARKUYSAN, Eskişehir ENTİL HAPALKİ, Gebze Dostel, Gebze Grid (GE), Marmara Siegener Dilovası, Bilecik DEMİSAŞ

KENT MEYDANLARINDA EYLEMLER

25-26 Kasım tarihlerinde de kent meydanlarında gerçekleşen eylemlerde DİSK bildirisini okundu. **İstanbul** Kadıköy İskele Meydanı'nda gerçekleşen eylemde bildiri, Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu tarafından okundu. "Türk Lirası değer kaybedince ücretler azalacak, rekabet gücümüz artacak, yabancı sermaye Türkiye'ye akacak" dendiği hatırlatılan açıklamada, "Yok öyle yağma!" vurgusu yapıldı. Asgari ücretin Avrupa'daki en düşük asgari ücret haline geldiğine dikkat çekildi. "Türk Lirasını ucuzlatarak, işçi sınıfını yoksullaştırarak rekabet gücü kazanmaya, yabancı sermaye çekmeye çalıştığını kendi ağızıyla itiraf eden bir iktidarı uyarmak görevimizdir" den-

dikten sonra DİSK, AKP-MHP iktidarı şu acil önlemleri almaya çağırıyordu:

"TL'nin ve emeğin değersizleştirilmesi politikasından derhal vazgeçilmelidir.

-TL'nin değersizleşmesi nedeniyle yaşanan tüm kayıplar asgari ücret artışıyla telafi edilmeli, bu artışta işçiler büyümeyen de pay almalıdır.

-Asgari ücretin ve tüm ücretlerin asgari ücret tutarı kadar bölümünde vergi ve kesintiler kaldırılarak tüm ücretlere 1000 lira iyileştirme yapılmalıdır.

-İşçi sınıfının yaşadığı gelir kaybını telafi etmesinin en önemli yolu, sendika ve grev hakkıdır. Bu hakların kullanımını önündeki tüm yasal ve fiili engelleri kaldırılmalıdır."

İzmir'de Fuar kapısında gerçekleşen eylemde DİSK'in "Artık yeter, geçinmek istiyoruz!" başlıklı açıklaması okundu. Eylemde "Buradan Türk-İş ve Hak-İş'e sesleniyoruz gelin hükümetin peşinden gitmeyin hep birlikte emekçileri yıkıma götüren bu hükümeti mezara götürelim" denerek genel grev çağrısı yapıldı. Konuşmayı işçiler coşkulu ve gür biçimde "Şalter inecek, bu iş bitecek!" sloganıyla karşıladı. Basın açıklaması, DİSK olarak eylemlerinin mahallelerde, işyerlerinde hayatın olduğu her yerde devam etmesi çağrısıyla sonlandırıldı.

Ankara'da gerçekleşen eylemde, "Emeğimizi ve memleketimizi savunmak için omuz omuza / Artık yeter" pankartı açıldı. DİSK'in açıklamasını Genel-İş Genel Başkanı Remzi Çalışkan okudu.

Antalya'da DİSK Akdeniz Bölge Temsilciliği Attalos Heykeli önünde açıklama yaptı. Açıklamaya çok sayıda işçi, siyasi

parti ve sivil toplum örgütü temsilcisi katıldı. Ortak basın metnini okuyan Genel-İş Antalya Şube Başkanı Vedat Küçük mücadele çağrısı yaptı.

Antakya'da Genel-İş Uğur Mumcu Meydanı'nda açıklama yaparak iktidarı protesto etti. Eylemde, "Yoksulluğa ve emeğimizin ucuzlatılmasına teslim olmayalım, kara kışı bahara çevirelim" ve "Ge-çi-ne-mi-yo-ruz! Gelirde adalet! Vergi adalet! Geçinmek istiyoruz!" pankartları açıldı. Genel-İş Şube Başkanı Yusuf Berk Yürek DİSK'in açıklamasını okudu.

Genel-İş **Mersin** Şubesi sendika binası önünde yaptığı açıklamayla, "Hükümet istifa!" ve "Genel grev genel direniş!" sloganlarını yükseltti.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde Nuh Mahallesi'nde bulunan Ahmet Kaya Parkı'nda basın açıklaması yapıldı. Genel-İş Şırnak Şubesi Başkanı Zeynep İdin'in konuştuğu eylem, "AKP istifa" sloganlarıyla sonlandı.

Adana'da DİSK Çukurova Bölge Temsilciliği, "Artık yeter, geçinemiyoruz" sloganıyla Heykelli Park'ta açıklama yaptı. Eylem, Halkların Demokratik Partisi (HDP) Adana Milletvekili Tülay Hatimoğulları, HDP Adana İl Eşbaşkanı Gülseren Tural ile çok sayıda işçi katıldı. Ortak metni, DİSK Çukurova Bölge Temsilcisi Hüseyin Yaşar Gündoğdu okudu.

Eskişehir'de de DİSK bölge temsilciliği tarafından eylem yapıldı ve DİSK'in "Artık yeter, geçinmek istiyoruz!" bildirisini okudu.

Genel-İş **Diyarbakır** 1 ve 2 Nolu Şubeleri, Koşuyolu Parkı'nda bulunan İnsan Hakları Anıtı önünde basın açıklaması düzenledi.

Engels, oportünizm ve devrim

A. Eren

Engels, “yasalara karşı tutum”un hukuki ya da ahlaki bir sorun olmadığını, yasalılığı söylemde ifade etmenin dahi işçi hareketi için büyük bir tehlike oluşturduğunu söyler. Oportünist yöneticilerin Engels’in şiddete dair Fischer’e yazdığı orijinal mektubundaki formülasyonu kendi oportünist eğilimlerine göre tahrif etmeleri tam bir skandaldır.

“rakiplerimizin değirmenine su taşır” gerekçesiyle bazı parti yöneticileri tarafından ısrarla talep edildiğini bildirmişti. (*Engels’ten Paul Lafargue’a*, 26 Şubat 1895 ve *Engels’ten Edouard Vaillant’a*, 5 Mart 1895, MEW, Cilt-39, s.412 ve s.419, *Richard Fischer’dan Engels’e*, 6 Mart 1895)

Engels Fischer’in önerilerini gözetir. Fakat beş noktada kesinlikle farklı düşündüğünün altını çizer. “Beden ve ruhla mutlak adalete” teslim olma çabalarına karşı açıkça uyarır. (*Engels’ten Richard Fischer’e*, 8 Mart 1895, *MEW, Cilt-39*, s.424-425)

Engels Fischer’in önerilerini gözetir. Fakat beş noktada kesinlikle farklı düşündüğünün altını çizer. “Beden ve ruhla mutlak adalete” teslim olma çabalarına karşı açıkça uyarır. (*Engels’ten Richard Fischer’e*, 8 Mart 1895, *MEW, Cilt-39*, s.424-425)

25 Mart 1895’te ise Karl Kautsky’ye şunları yazar:

“Metnim, Berlinli dostlarının darbe tasarısı (sosyalistlere karşı yeni bir yasa) kaygılarından epeyce zarar gördü. Bu şartları dikkate almak zorundaydım.” (*Engels’ten Karl Kautsky’ye*, 25 Mart 1895, *MEW, Cilt-39*, s.446)

Broşür Engels’in “*Giriş*” metniyle Nisan 1895 başında üç bin adet basılarak yayımlanır.

“*Giriş*”, hem Marx’ın makalelerine bir önsöz olma işlevini yerine getirmekte ve hem de özgün bir teorik içerik taşımaktadır.

Engels kaleme aldığı metinde, Alman ve uluslararası işçi hareketi içinde tartışma konusu olan devrim-reform diyalek-

tiği ile Alman Sosyal Demokrasisi’nin de saflarında yoğun olarak tartışılan strateji ve taktik sorunlarına ilişkin fikirlerini ortaya koyar. Bu tartışmalar özellikle 1890’da sosyalistlere karşı yasanın kaldırılmasından sonra yoğunlaşmıştır. Engels devrimci sabırsızlığından dolayı “sol”a ve özellikle de Vollmar’ın yeni parti programı tartışmalarına ilişkin sağ yönelimine, işçi hareketini bir reform partisine dönüştürme çabalarına karşı açık tutum alır. Oportünizm tehlikesi 1894 Frankfurt Parti Kongresi’nde yeni bir platform olarak açıkça ortaya çıkmıştır.

Engels “*Giriş*”i kaleme alırken, 1894 Aralık’ında Reich Şansölyesi’nin Reichstag’da yaptığı, sosyal demokrat hareketin sözlü ve yazılı faaliyetlerini yeniden yasaklamaya yönelik konuşması ile sunduğu önergeyi gözetme ihtiyacı duymuştur. Lafargue’a 26 Şubat 1895 tarihli mektubunda, sosyalistlere karşı yeni bir yasanın işçi hareketinin zaferini tehdit eden en önemli faktör olacağını ifade eder. (*Engels’ten Paul Lafargue’a*, *MEW, Cilt-39*, s.412)

Partinin yönetici çevrelerinde duyulan kaygıları gözetken Engels, “*Giriş*”in ilk bölümünde Marx’ın ve kendisinin daha önce devrimlere yönelik iyimser yaklaşımlarının eleştirel bir özeti yapılarak, 1789’da başlayan ve 1848’de devam eden burjuva devrim süreçlerinin

çok geçmeden sosyalist bir devrime yol açacağı fikrini taşıdıklarını, ama bunda yanıldıklarını söyler. Devamında, burjuva devrimleri döneminin 1870/71 devrimci olaylarıyla sonlandığının altını çizer.

“*Giriş*”, uluslararası işçi hareketinin, özellikle de Alman işçi hareketinin izlediği strateji ve taktikleri kapsamlı olarak irdeler. Yanı sıra, burjuva ulus-devletler içinde sınıf mücadelesinin değişen koşulları, devrimci işçi hareketinin merkezi mücadelesinin Fransa’dan Almanya’ya kaymasının ortaya çıkardığı sorumluluklar, Avrupa’da oluşan yeni güç blokları ve bir dünya savaşı tehlikesinin yarattığı koşulların analizini yapar.

Engels, devrimci işçi hareketinin taktiklerine ilişkin olarak o güne kadar söylenenlerin ötesinde özellikle iki noktaya dikkat çeker: Genel oy hakkının rolünün değerlendirilmesi ve barikat savaşı sorunu.

İşçi sınıfı hareketi açısından genel oy hakkının önemini şöyle ortaya koyar:

Bir, işçi sınıfı kendi gücünün ortaya çıkması ve diğer emekçiler üzerindeki etkisinin belirlenmesi;

İki, işçilerin kendi özgüçlerini görmeleri, zafer inancının pekişmesi ve sınıf düşmanlarının güvensizliklerinin artması;

Üç, elde edilen sonuç temelinde, sınıf mücadelesini güçlendiren yeni eylem

olanaklarının ortaya çıkarılması;

Dört, diğer emekçi kitleler içinde faal-yet yürütmek için seçim kampanyasından yararlanmak;

Beş, sosyalizm düşüncesini yaymak için Reichstag kürsüsünün kullanılması.

Egemen sınıflar ile devrimci işçi sınıfı arasındaki olası silahlı mücadeleyle ilgili olarak, Engels 19. yüzyılın sonunda sınıf mücadelesinin değişen koşullarını gözeterek, barikat savaşının proletaryanın kesin zaferine yol açmayabileceği sorunu üzerinde durur.

Bu sorunu daha önceki makalelerinde ve mektuplarında da irdelleyen Engels, devrimci işçi partisinin, verili koşullarda kendileri için umutsuz olabilecek erken askeri çatışmalardan kaçınması gerektiği uyarısında bulunur. Tüm yasal imkanları kullanarak geleceğe hazırlanmak işçi sınıfı hareketinin gelişimi açısından hayati önem taşımaktadır. Engels bu değerlendirmesini özellikle Almanya’daki özgün durumu gözeterek yapar. Zira burjuvazinin bir provokasyon hazırlığı içinde olduğu bilinmektedir. Engels, uluslararası işçi hareketinin geleceğini belirleyecek olan ve sınıf mücadelesinin teorik berraklık kazanması açısından önem taşıyan sorunların bir an önce tartışılması için, kaleme aldığı metni işçi hareketinin önde gelen temsilcilerine gönderir.

“DEVİRİM HAKKI, TEK VE GERÇEK TARİHSEL HAKTIR!”

Ancak devrimci strateji ve taktik üzerine “*Giriş*”te ifade edilen görüşler, Engels’in bilgisi ve onayı olmaksızın tahrif edilir. Alman ve uluslararası işçi hareketinin çeşitli yayın organlarında metnin önemli pasajları “kırpılarak” basılır. Engels, “*Vorwärts*”teki yayınlı ilgili olarak, kendisinin adeta “yasalara bağlılığın barışçıl bir tapıcısı olarak” lanse edildiğini dile getirir ve buna çok büyük bir tepki gösterir. (*Engels’ten Karl Kautsky’ye*, 1 Nisan 1895, *MEW, Cilt-39*, s.452)

Engels bu tahrifatın açığa çıkarılması için elindeki tüm olanakları kullansa da ömrü buna yetmez (zira birkaç ay sonra yaşamını yitirecektir). Kendi metninin tahrif edilmemiş gerçek kapsamı 1920’li yıllarda açığa çıkmış olsa da, konuya ilişkin spekülatif tartışmalar 20. yüzyılın ortalarına kadar sürer.

Sosyal demokrat partinin oportünist

temsilcileri Engels’in “*Giriş*” makalesine işaret ederek yaptıkları konuşmalarda, artık “devrimci şiddet”i önermediklerini, böylece yeni bir anti-sosyalist yasanın zemininin olmadığını belirtirler. Engels’in devrimci şiddet ile arasına sınır koyduğunu, yasal çalışmanın sosyal demokrat hareketinin yeni yönelimini belirlediğini dillendirirler.

Ünlü Alman oportünistlerinden Werner Sombart, “*Giriş*” üzerine yazdığı bir makalede, Engels’in bu metninin “devrim” yerine “sosyal-politik realizme” bir dönüş olduğunu iddia eder. Aynı şekilde kötü ünlü revizyonist Bernstein, Engels’in “*Giriş*” metninin politik olarak devrimden “legal parlamentarizm” bir evrim olduğunu ileri sürer.

Engels’in dönemin verili koşullarında, özellikle Alman işçi hareketi için önemli olan legal koşullarda örgütlenme olanaklarını sonuna kadar kullanma uyarılarının legalizme dönüş olarak yorumlanması tam bir düzenbazlıktır. Metnin 1895’te yayımlanan tahrif edilmiş ilk biçimi dahi bu yorumu boşa çıkarmaktadır. Parlamentoyu devrimci işçi hareketi için etkili bir biçimde kullanmak ile parlamentarist sisteme biat etmek, tümüyle farklı iki platformdur.

Yaşamı boyunca “*Devrim hakkı, tek ve gerçek tarihsel haktır!*” diyen Engels’i legalist ve barışçı mücadele yanlısı olarak gösterme çabası, Alman sosyal demokrat parti yönetiminin oportünist, yasalci, reformcu, devrimden korkan tutumlarının dışavurumundan başka bir şey değildir.

Engels “yasal” ve “yasal dışı”, “barışçıl” ve “barışçıl olmayan” tüm mücadele yöntemlerini proletaryanın sınıf mücadelesinin farklı biçimleri olarak, iktidarın ele geçirilmenin araçları olarak değerlendirmiştir.

Engels, “yasalara karşı tutum”un hukuki ya da ahlaki bir sorun olmadığını, yasalılığı söylemde ifade etmenin dahi işçi hareketi için büyük bir tehlike oluşturduğunu söyler. Oportünist yöneticilerin Engels’in şiddete dair Fischer’e yazdığı orijinal mektubundaki formülasyonu kendi oportünist eğilimlerine göre tahrif etmeleri tam bir skandaldır.

MEKTUBUN AKİBETİ...

Uzun yıllar Engels’in bu orijinal mektubunun kaybolduğuna inanılmıştır.

Oysa gerçek çok sonraları da olsa ortaya çıkacaktır. R. Fischer ve parti, bu gerçeklerin ortaya çıkmaması için büyük bir çaba harcarlar. Mektubun çok uzun yıllar belirsiz kalan akıbeti de bu aynı çabanın bir sonucudur.

Kautsky’nin 1909’da çıkan “*İktidar Yolu*” kitabında bazı mektupları yayımlamasının ardından, Engels’in metninin tahrif edildiğine ilişkin gerçeğin kapısı da giderek aralanmıştır. Zira kapsamının ne olduğu tam bilinmese de, Berlin’deki parti yöneticilerinin Engels’in tepkisine karşı metni değiştirerek yayımladıkları artık ortaya çıkmıştır.

Engels, “barışçıl taktiğin” sadece “büyük çekinceler” temelinde ve yalnızca dönemin Almanya’sında, üstelik pekala çok kısa sürebilecek bir dönem için önem taşıdığını, öylesine ki, “hatta bunun yarın uygulanamaz” duruma düşebileceği bir durumun ortaya çıkabileceğini önemle belirtir, ve nihayet, çok net bir biçimde bu taktiğin o günün Fransa, Belçika, İtalya ve Avusturya gibi ülkeler için hiç de uygun bir taktik olmadığı saptamasını yapar. (*Engels’ten Paul Lafargue’a*, 3 Nisan 1895, *MEW, Cilt. 39*, s.458)

Dönemin gerçek Marksistleri, mektu-

bun orijinalinin akıbeti konusunda bilgileri olmamasına karşın, oportünist parti yönetiminin Engels’in sınıf mücadelesi ve proletaryanın kesin zaferi için tek yolun devrim olduğuna ilişkin fikirlerini tahrif ettiklerinin farkındaydılar. Zira Engels’in teorik mirasının bütünsel ve son derece tutarlı kapsamı ortadaydı.

Örneğin Rosa Luxemburg, Alman Komünist Partisi’nin kuruluş kongresinde (1918 Aralık sonu) yaptığı program konuşmasında, Engels’in parlamenter mücadeleye ilişkin değerlendirmesinin isabetli olduğunun, devrimci şiddete ilişkin yaklaşımının oportünist parti yöneticileri tarafından tümüyle tahrif edildiğinin altını çizer. Lenin, Engels’in sözde oportünist hatalar yapmış olabileceği iddialarını şiddetle reddeder.

Moskova Marx Engels Enstitüsü başkanı Riyazanov, 1925 yılında, Engels’in makalesinin Berlin’deki parti yönetimi tarafından bilinçli olarak kısaltılarak tahrif edildiğini kesin olarak ortaya çıkarır.

Kaybolduğu düşünülen Engels’in Fischer’e mektubunun orijinali ise, ilk kez 1967 yılında, “*Devrim ve legalizm*” başlığıyla “*International Review of Sozial History*”de yayımlanır.

Sinbo direnişinde 25 Kasım etkinliği

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü etkinliği Sinbo fabrikası önünde gerçekleştirildi. Direnişin 306. gününde "Fabrikalarda çifte sömürüye, şiddete, tacize, mobbinge karşı örgütlenelim, mücadeleyi yükseltelim!" denilen etkinlik yoğun polis ablukası altında gerçekleştirildi.

"TACİZE, MOBBİNGE, SÖMÜRÜYE GEÇİT YOK"

İşçi Emekçi Kadın Komisyonları adına konuşma yapıldı. Konuşmada şunlar ifade edildi:

"Mirabel kardeşlerin katledilmelerinin yıl dönümü. Katledildikleri günden bugüne kadınlar her yerde mücadele bayrağını yükseltiyorlar. Bizler yaşamın her alanında, bulunduğumuz her yeri mücadele alanına çeviriyoruz. Burası Sinbo, fabrikasının önü. Dilbent Türker mücadele bayrağını dalga dalga yükseltti. Dilbent'in yürüttüğü mücadele sömürüye karşı aynı zamanda kadın işçilerin yaşadığı tacize mobbinge karşı yükselttiği mücadeledir. İşçi Emekçi Kadın Komisyonları olarak bir kez daha işyerinde, fabrikada, sokakta, evde, tacize, mobbinge, şiddete karşı mücadeleyi yükseltmeye çağırıyoruz"

Ardından direniş çadırında gerçekleştirilen forumda ilk sözü alan direnişçi Dilbent Türker kadın işçilerin uğradığı şiddetten söz etti ve bunun karşısında mücadelenin değiştirici yönüne işaret etti.

Sonrasında söz alan bir başka emekçi, kadına yönelik şiddetin münferit olmadığını ifade etti. Şiddetin faillerinin devlet ve yargı tarafından aklandığına değinilen konuşmada ancak etkili eylemler ve mücadele ile buna engel olunabildiği belirtildi. Kadına yönelik şiddetin kaynağına karşı mücadelenin önemine vurgu yapıldı.

"ÖRGÜTLÜ MÜCADELENİN GÜCÜNÜ ANLADIM"

Dilbent Türker, İstanbul Sözleşmesi'nin iptalinin yok hükmünde olduğunu belirttikten sonra, KHK'lılar Platformu adına söz alınarak şunlar vurgulandı:

"16 yıllık sınıf öğretmenliğinden atıldım. İlk defa geldim böyle bir etkinliğe. Sizi gördüğüme, gözlerinizdeki ışığı gör-

düğüme çok sevindim. Emeğin sömürülmesi ve kadına yönelik şiddet çok büyük bir sorun. Kadını, çevreyi her şeyi oy devşirmek için kullanan birileri tarafından yönetiliyoruz."

"2016 senesinde ihraç edildim. 2016 senesinden önce bana bir meydana slogan atacaksın deseler asla inanmazdım. Örgütlü mücadelenin gücünü anladım" sözleri ile ihraçlar ve mücadele süreci anlatılan konuşmada KHK'lılar Platformu'ndan bahsedildi.

"MÜCADELE YAŞATIR, ÖZGÜRLEŞTİRİR"

Etkinlikte konuşan Yurdagül Şahin ise kadına yönelik şiddetin çeşitlerine değindi. "KHK'lılar olarak şiddetin farklı yönlerini yaşıyoruz" diyen Şahin, devletin mücadeleden kadına da erkeğe de şiddet uyguladığını ifade etti. Şahin konuşmasının devamında şunları vurguladı:

"Şiddetin kaynağı devletin sınıfsal konumudur. Kadın ve erkek ilişkisi iktidar

ilişkisidir. Bunu yaratan toplumsal ilişkilere dokunmak gerekir. Kadın sorununa KHK'lı kadınlar olarak, emekçi çocukları olarak 20 yılınızı, zor şartlarda elde ettiğiniz çalışma hakkınızı kaybediyorsunuz."

"BİRLEŞİK, KİTLESEL MÜCADELE"

Etkinlikte konuşan DGB'li 25 Kasım'ın güncel boyutuna değinerek şunları ifade etti: "Üniversitelerde de kadına yönelik şiddeti görüyoruz. Ankara Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi öğretim görevlisinin veteriner genç hekime tecavüz etmesinden görüyoruz. Kadın üniversiteleri ile iktidarının politikasında birleşik ve kitlesele mücadelenin önemi ortada."

DGB adına yapılan konuşmada Dilbent Türker'in direnişi selamlandı.

"KADIN ERKEK BİRLİKTE SÖMÜRÜ DÜZENİNE KARŞI MÜCADELEYE"

Metal İşçileri Birliği temsilcisi ise şunları ifade etti: "Kadın erkek işçilerin bir-

likte mücadele etmesinin önemi ortada durmaktadır. Alba direnişinde gördük. Tacize karşı kadın erkek işçiler birlikte mücadele etti ve kadın sorunun gerisindeki sınıfsal boyutu da gösterdi. Kadına yönelik şiddetin, kadın sorunun çözümünde, kadın erkek birlikte bu sömürü düzenine karşı mücadele etmesi ile olacaktır."

"ÖRGÜTLÜ BİR ŞEKİLDE SOKAĞA ÇAĞIRIYORUZ"

DEV TESTİL adına yapılan konuşmada "Geçinemiyoruz" eylemlerine vurgu yapılarak şunlar ifade edildi: "Geçinemiyoruz demek yetmez. Üniversitelerde, lise-lerde, fabrikalarda, örgütlü mücadeleyi yükseltmek önemli bir yerde duruyor. Örgütlü bir şekilde sokaklara çağırıyoruz."

Konuşmaların ardından Sinbo fabrikası çıkışında işçilere seslenildi. Halaylar çekilen etkinlik boyunca "Direne, direne kazanacağız!", "Yaşasın örgütlü mücadelemiz!", "Kadın erkek el ele örgütlü mücadeleye!" sloganları atıldı.

Taksim'de kadınlar yasak tanımadı!

Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde İstanbul 25 Kasım Platformu tarafından Taksim'de yapılacak eylem için kadınlar Tünel'de saat 19 sularında toplanmaya başladı.

"Dayanışmamızla yan yana, omuz omuza, el ele sokakları dolduracağız yine yeniden 25 Kasım'da!" çağrısı ile yapılan eylemde kadınlar "Hayatlarımızdan, haklarımızdan, özgürlüğümüzden vazgeçmiyoruz" diye haykırdı.

"Erkek-devlet şiddetine karşı isyanımız bitmedi büyüyor. Hayatlarımız için mücadeleye" pankartının açıldığı

eylemde kadınlar sloganlarla Taksim'e doğru yürüyüşe geçti. Bir süre sonra polis kitlenin önünü barikatla keserken kadınlar, "Hükümet istifa!", "Aç aç, barikatı aç!" sloganlarıyla engeli protesto etti.

Kararlı duruş gösteren kitle, bir süre sonra barikata da yüklendi ve polis barikatını yıktı, bunun üzerine polis kadınlara plastik mermi ve biber gazıyla saldırdı.

"25 Kasım yasaklanamaz!" diye haykıran kadınlar, polis saldırasına rağmen saflarını koruyarak barikatın önünde

açıklama yapmayı kabul etmediklerinin altını çizdi. "25 Kasım'da kadınların isyanı yasak tanımaz" vurgusu yapan kadınlar saldırının ardından tekrar toplanarak yürüyüşe geçmek istedi. Polis bir kez daha saldırıya geçti. Plastik mermi ve biber gazlı saldırıda yaralananlar olurken, ara sokaklarda bir araya gelen kadınlar sloganlar eşliğinde Karaköy'e doğru yürüyüşe geçti. Kadınlar baskıya, sömürüye ve şiddete karşı mücadeleden vazgeçmeyeceklerini haykırarak eylemlerini sonlandırdı.

Dardanel işçilerine çağrı: “Yaparsa bunu işçiler yapar!”

Dardanel işçisi kardeşler,

Ağır çalışma ve sömürü koşullarına karşı sesinizi milyonlar duyuyor. Pandemi fırsat bilen patronlar iktidarın desteğiyle işçilerin haklarını bir bir gasp ettiler. Dardanel’le gündeme gelen kapalı devre çalışma, “14 günlük kapanma” geçmişin kölelik koşullarının modern yansıması olarak bizlere sunuldu.

Güvencesiz çalışma, her fırsatta kesilen ücretler, göçmen işçilere yapılan zulüm, kameralarla her anımızın gözetlenmesi, iş güvenliğinin hiçe sayılması, özeldde kadın işçilerin yaşadığı mobbing, ucuz işgücü olma gibi uygulamalar üretim sürecinin olağan parçası haline getirildi. Nefes almak, dinlenmek, en insani ihtiyaçlarımızı karşılamak lüks oldu.

Sermaye düzeninin kadınlara yıllardır biçtikleri misyon hep aynı olmuş. Üretimin kesintisiz sürmesi, işçi sınıfına yeni hizmetkarlar üretmek, sınıfın devamlılığı söz konusu olduğunda hep kadınlar akla gelmiş. Kutsal analık söylemi her dilde, her ülkede yaygınlaşmış. Savaşlar, kitleli katliam ve ölümler meydana geldiğinde ise kadınlar isteyerek ya da zorunlu olarak fabrikalara, madenlere gönderilmiş. Çalışma saatleri uzatılarak ücretler düşürülmüş. İşçiler arasındaki ırkçılık körüklenmiş. Şiddet, taciz, hakaret övgüye dönüşmüş adeta. Nazi Almanyası 2. Dünya (Emperyalist Paylaşım) Savaşı döneminde benzer çalışma ve yaşam koşullarını dayatmış. Savaşa gidenlerin yerini fabrikalarda kadınlar doldurmuş. Ağırlığını kadın işçilerin oluşturduğu kamplarda işçiler her hak gaspına karşı bir adım

öne çıkarak birlikteliklerini, mücadelelerini büyütmüşler. Nazi Almanyası’nın saf-arı ırk söylemi ile körüklediği ırkçılığa karşı kadınlar göçmen ve Yahudi kadınların ellerini tutarak kenetlenmişler. Bu kenetlenme Nazi Almanyası’nın savaş yenilgisine bir yenisini eklemiştir.

Dardanel işçisi kardeşler!

“Üç çocuk yapın!”, “Analık en güzel kariyerdirdir!” gibi güzelliklerde bulunan sermaye iktidarı ucuz işgücüne ihtiyaç duyduğunda kadınların çalışması için teşvikler dağıtıyor. Söz konusu işçi kadınların hakları, talepleri olduğunda ise “ekonomiyi birlikte kalkındırma” yalanına baş vuruyor. Yaşanan siyasal-ekonomik krizin

üstüne pandemi eklenince bizlerin açlığı, yoksulluğu büyüdü. Dardanel’de olduğu gibi pek çok sermayedar ise zenginliğine zenginlik kattı. AKP iktidarının, işçiler açlık-ölüm arasında yaşarken patronlara verdiği teşvikler, yaptığı vergi afları ile kimin yanında olduğunu bir kez daha gördük. Üretimin pek çok alanda hızlanması ile işyerlerinde baskı ve mobbing arttı. Kadınların ev ve iş yaşamı kötüleşti, şiddet her geçen gün tırmandı.

Sorunlar fazlasıyla açık ve çok. İşçi ve emekçilerin, özellikle kadınların maruz kaldıkları bu insanlık dışı uygulamalara karşı kenetlenmeliyiz. İşçi kadınları hor gören, aşağılayan, sağlıksız koşullarda

çalışma ve yaşamaya mahkum eden düzene karşı birleşmeli, örgütlenmeliyiz.

Tarih bizlere kadınların neleri başara bildiğini sayısız kez gösterdi. Rusya’daki Ekim Devrimi’nde, İngiltere’de oy hakkı mücadelesinde, Nazi kamplarında işçi kadınlar tarihin öznesi, tarihin değiştirici gücü oldular.

Ekonomik, siyasal bu bataklıktan, çürümüş yoz düzenden kurtulmak için başta Dardanel işçileri olmak üzere tüm işçi-emekçilere ve kadınlara yılmadan, yorulmadan tarihin öznesi olmak düşüyor. Çünkü yaparsa bunu işçiler yapar!

ÜMRANİYE İŞÇİ EMEKÇİ KADIN KOMİSYONU

Kadınlar 27 Kasım’da “Eşit, özgür olacağız! Şiddetsiz, sömürsüz bir dünyaya kuracağız” şiarıyla Kadıköy’de bir araya geldi. “Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz!”, “Hükümet istifa!” “Direne direne kazanacağız!” sloganlarının sık sık atıldığı eylemde kurumlar adına konuşmalar yapıldı. Konuşmalarda kadınların ataerkil kapitalist sistemde karşı karşıya kaldığı saldırılara karşı dünyanın pek çok yerinde direndiği belirtildi. AKP iktidarının politikalarının teşhir edildiği konuşmalarda “kapitalizme karşı mücadele” vurgusu öne çıktı.

İEKK adına yapılan konuşmada 25 Kasım’ın tarihine değinilerek şunlar ifa-

Kadınlar Kadıköy’de buluştu

de edildi: “Kelebeklerin bizlere bıraktığı bu mirasa en büyük coşkuyla sarılıyoruz. Trujillo diktatörlüğünden bugüne baskı ve gericilik devam ediyor. Tek adam rejiminin saldırılarından en çok biz işçi-emekçi kadınlar etkileniyoruz. Tek adam rejimi kadın ve LGBTİ+ düşmanlığı politikalarını büyük bir pervasızlıkla hayata geçirmeye çalışıyor.”

Fabrika direnişlerinde kadınların ön safta olduğu belirtilen konuşmada “Her türlü saldırıya, gericiliğe, baskıya karşı mücadelemiz devam ediyor. Bizler karşı-

karşıya olduğumuz saldırının kaynağında bu sömürü düzenin olduğu bilinci ile hareket ediyoruz. Yaşamak için sosyalizm” denildi.

Kürsüden yapılan konuşmalarda pandemi ve ekonomik krizin etkisiyle kadınların maruz bırakıldığı eşitsizlikler ve haksızlıkların arttığına dikkat çekilerek “Türlü bahanelerle ilk işten çıkarılan, eğitim hayatından ilk koparılan kadınlar oldu. İşçi kadınlarınsa yükleri çocuk ve hasta bakımı, temizlik derken iki kat arttı. İş yerlerinde güvencesizlik, esnek ça-

alışma koşulları, mobbing ve baskılar en çok kadınları etkiledi. Göçmen kadınlar ve LGBTIQ+’lar bu dönemde en çok yalnız bırakılanlar oldu” denildi.

Katledilen kadınların yakınlarının da katıldığı eylemde katledilen kadınların isimleri okunarak “buradayız” diye haykırıldı.

İşçi Emekçi Kadın Komisyonları’nın destekçi olarak katıldığı eylemde imzacı kurumlar şu şekilde: “Devrimci İşçi Partili Kadınlar, Eşitlik Kadın Örgütü, FKF’li Kadınlar, İlerici Kadınlar Dayanışma Derneği, Kadın Meclisleri, Kadınlar Direnişte - Özgür Kadın Dayanışması, Kırmızı Gazete, Sosyalist Kadın Hareketi.”

Kadınlar 25 Kasım'da sokakları doldurdu!..

“Hükümet istifa!”

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde ülkenin dört bir yanında kadınlar sokaklara çıktı. AKP-MHP iktidarına yönelik öfkenin dışa vurduğu eylemlere, “döviz krizi”nin de etkisiyle yankılanan “istifa” sloganı damga vurdu.

İstanbul, İzmir, Ankara'daki kitlesel eylemlerin yanı sıra Bursa, Kayseri, Çorlu, Muğla, Sakarya, Antakya, Adana'nın da aralarında olduğu pek çok kentte eylemler gerçekleşti. Ayrıca her yıl olduğu gibi, Kürt illerinde de polis baskı ve dayatmalarına karşın kadınlar sokaktaydı. Diyarbakır, Van, Batman, Dersim, Şırnak, Urfa, Adıyaman, Hakkari'de eylemler yapıldı.

Kitleselliği ve coşkusuyla öne çıkan eylemlerden biri İzmir'de gerçekleşti. İzmir Kadın Platformu'nun çağrısı ile kadınlar saat 18.30'da toplandı. Alsancak Leman Kültür önünde toplanan kadınlar, “Sokakta, işte, kampüste şiddet her yerde çözüm örgütlü mücadelede” yazılı pankart ile “Deniz Poyraz isyanımızdır”, “Kadın kıyımına hayır”, “Kriz derinleşiyor şiddet artıyor” yazılı dövizler taşıyarak Türkan Saylan Kültür Merkezi önüne doğru yürüyüşe geçti. Yürüyüşte sık sık “Susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz”, “Kadınlar sokakta, hükümet istifa” ve “Deniz Poyraz ölümsüzdür” sloganları atıldı.

Türkan Saylan Kültür Merkezi önünde basın açıklaması okundu. 25 Kasım'ın tarihsel sürecine değinilerek “Mirabel Kardeşler'in özgürlük için yaktıkları meşalenin bugünkü taşıyıcısı olan biz kadınlar her 25 Kasım'da Kelebekler'in kanat çırpışını sokaklara taşıyoruz ve onların cüreti ile erkek egemenliğine, baskıya, gericiliğe, ayrımcılığa, ekonomik krize, şiddete karşı tüm öfkemizle/isyanımızla sokaklardayız” dendi.

AKP iktidarının gerici kadın düşmanı politikalarının teşhir edilerek İstanbul Sözleşmesi'nin bir gecede feshedildiği belirtilen açıklamada, “Kadınlar olarak İstanbul Sözleşmesi'ni uygulatacağız, nakafa hakkımızdan vazgeçmeyeceğiz, kadınların can simidi olan Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Yasasından taviz vermeyeceğiz, krizin bedelini hayatlarımızla ve emeğimizle ödemeyeceğiz. Yıllar süren mücadeleler sonucu elde ettiğimiz haklarımızın tartışılmasına izin vermeyeceğiz.” ifadeleri kullanıldı.

“Bütçeden en küçük pay yani %3,77 ile kadınlara verildi. Bütçeden bir pay ayrılmadığı gibi bakanlık programında da kadınlara dair tek bir kelime bile geçmiyor” denilen açıklamada, bütçenin kadın düşmanlığını ve gericiyi yayan Diyanet'e ayrıldığı, devlet terörüne ve savaş aygıtlarına para akıtılırken kadınların yok sayıldığı ifade edildi. Artan hayat pahalılığı ve emekçilere yönelen şiddete değinilen açıklamada şunlar belirtildi:

“Yoksulluk her geçen gün artarken saray yönetimi halka ‘soğan ekmeğe yemeyi reva görüyor’. Bu gidişat da kadınların üzerindeki baskıyı ve şiddeti artırıyor! Yanlış politikaların yükünü kadınlar çekmeyecek. İsyanimız büyüyor! İktidarın ekonomik kriz yok yalanları, dolanları artık devam edemez durumda. Kadınlar, çocuklar, göçmenler, LGBTI+lar günden güne yoksullaşıyor, kadın işsizlik oranı %45'i geçmiş durumda, en temel ihtiyaçlarımıza, barınmaya ulaşamaz olduk. Ekonomik kriz erkek şiddetini artırırken; ev/aile/şiddet döngüsünü kabul etmiyoruz!”

Şiddete karşı kendini meşru biçimde savunan Çilem Doğan'a verilen hapis cezası, HDP'li Deniz Poyraz'ın katledilmesi de hatırlatılırken, “kadın cinayetleri politikadır” dendi ve “Bizler birbirimizden vazgeçmiyoruz; ne zaman umutsuzluğa kapılsak dünyanın her yerinde oluşturduğumuz bu kalabalıklarımızı hatırlıyoruz. Dayanışmamızla hayatta kalanlarımızı, mücadele ederek koruduklarımızı, isyanımızla kazandıklarımızı hatırlıyoruz. Bizlere çizilen bütün sınırlara, savaşlara, ayrımcılığa, şiddete, krize rağmen birbirimize el uzatıyoruz” vurgusuyla eylem son buldu. İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları, DEV TEKSTİL de kendi talepleri ile eyleme katıldı.

Çorlu Kadın Platformu'nun örgütleyicisi olduğu, DEV TEKSTİL'in de destek verdiği eylem, saat 19.00'da Heykel meydanında yapıldı. Yoğun polis ablukası olduğu eylemde “Şiddete, eşitsizliğe, yoksulluğa, KHK'lara karşı haklarımızı ve hayatlarımızı savunuyoruz” pankartı açıldı.

Sık sık sloganların atıldığı eylemde okunan basın açıklamasında AKP iktidarının kadına yönelik gerici politikaları teşhir edildi ve artan kadına yönelik şiddetin son bulması için kadınlar olarak mücadeleden asla vazgeçilmeyeceği söylendi. Ayrıca İstanbul Sözleşmesi'nin

iptalinden bahsedilerek, bu uygulamadan geri dönülmesi gerektiği vurgulandı.

Ankara Kadın Platformu'nun çağrısı ile saat 18.30'da yan yana gelen kadınlar “Hükümet istifa!”, “katledilen kadınlar isyanımızdır!”, “Korkmuyoruz, susmuyoruz itaat etmiyoruz!” sloganlarını haykırdı. İEKK'nin de dövizlerle yer aldığı eylemde, kadın katliamları teşhir edilirken artan ekonomik krizin yükünün de kadınların üzerine yüklenmesine karşı mücadele çağrısı yapıldı. Eylem halaylarla ve “Hükümet İstifa” sloganları ile bitirildi.

Kayseri'de emekçi kadınlar Kayseri Kadın Platformu'nun Cumhuriyet Meydanı'nda düzenlediği kitlesel basın açıklamasında bir araya geldi. Platform adına açıklamayı Eğitim Sen Kayseri Şube Kadın Sekreteri Kezban Yüksel yaptı. İktidarın kadın düşmanı politikalarının teşhir edildiği eylemde BDSP'nin “Kapitalizm şiddet üretir, yaşamak için sosyalizm!” Kayseri İşçi Birliği'nin “İşyerinde, evde, sokakta şiddete karşı mücadele” şiarlı dövizleri ilgiyle karşılandı. Önceki yıllara göre katılımda zayıflamanın göze çarptığı eylemde sıklıkla “Kadın cinayetleri politikadır” şiarı haykırıldı.

Bursa Kadın Platformu'nun çağrısıyla Saat 19.00'da Fomara Meydanı'nda toplanan kadınlar, İstanbul'dan Ankara'ya yürüyen ve Bursa'da açıklama yapan hekimlerin alana katılmasının ardından yürüyüşü başlattı.

Kent Meydanına gelindiğinde Bursa Kadın Platformu tarafından yapılan basın açıklamasında kadınların evde, sokakta, işte erkek-devlet şiddetiyle karşı karşıya kaldığı vurgulanırken, AKP'nin kadınlara dönük politikaları teşhir edildi.

İstanbul Sözleşmesi'nin ardından 6284 sayılı yasanın da hedefte olduğu, yargıda cezasızlık politikasının şiddeti arttırdığı ifade edildi. Basın açıklamasının ardından Beyaz Yürüyüş için Bursa'da bulunan TTB heyeti adına Şebnem Korur Fincancı da bir konuşma gerçekleştirdi.

Frankfurt'ta 25 Kasım yürüyüşü

Frankfurt'ta 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle bir yürüyüş düzenlendi.

Alman Sendikalar Birliği (Deutscher Gewerkschaftsbund - DGB) 25 Kasım'a hazırlık aşamasında oluşturduğu "kadın hakları birliği"nin kurulmasında bir yandan öncülük yaparken, diğer yandan da 25 Kasım yürüyüşünün çağrısında ve organizasyonunda bu yıl ilk kez aktif ve yönetici bir rol aldı. DGB'nin bu rolü, 25 Kasım'ın anlam ve önemini içini boşaltmak için üstlendiği mitingde gözler önüne serildi.

Frankfurt Willy Brand Platz durağında başlayıp, opera meydanındaki bir mitingle devam eden yürüyüşe, yaklaşık 500 kişi katıldı.

Miting alanında önden belirlenmiş konuşmacılar arasında, Frankfurt için Kadın Hakları'ndan (*Frankfurt für Frauen*rechte*) Ursula auf der Heide, Afgan Kadın Haklarını Koruma Derneği'nden (*Hilfsorganisation zur Förderung der Rechte afghanischer Frauen e.V.*) Nadia Qani-Schwarz, *ZONTA Club Frankfurt am Main*'dan Renate Mack, Uyuşturucu Bağımlılarını Destekleme Kurumu'ndan (*Integrative Drogenhilfe e.V.*) Gabi Becker, Göçmen Kadınlar Birliği'nden (*Migrantinnenverein Frankfurt e.V.*) Gülşen Balaban, Lezbiyen Enformasyon ve Danışmanlık Kurumu'ndan (*Lesben Informations-und Beratungsstelle e.V.*) Maike Erdt, *Broken Rainbow*'dan Theresia Krone, Kadın Kadına Yardım Derneği'nden (*Frauen helfen Frauen*) Hilke Droeger-Kempf ve *Hessischer Flüchtlingsrat*'tan Harpreet Cholia yer aldı.

Yapılan konuşmalarda kadına yönelik şiddetle ilgili rakamlar verilirken, kadına yönelik şiddetin sınıfsal boyutuna değinilmedi. Kadına yönelik şiddetin engellenmesi ve kadın sorununun çözümünü için kapitalist barbarlık sistemini ortadan kaldırmak gerektiği, sorunun kaynağında kapitalist özel mülkiyet ve sömürü düze-

ninin yattığı gerçekleri konuşmacılar tarafından gerekli vurguyla ifade edilmedi.

Tüm bunlar ve işçi-emekçi kadının, pandeminin derinleştirdiği ekonomik kriz sonucunda, artan şiddetten katbekat daha fazla payını aldığı gerçeği, Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu'nun (PiA) dağıtmış olduğu bildiri de hak ettiği biçimde yerini buldu. PiA, yaygın bildiri dağıtımıyla eksik kalan bu yönleri kapatmaya çabaladı.

Ayrıca, BİR-KAR'ın yanı sıra Türkiyeli kadın örgütlerinin de yer aldığı mitingde, söz almak isteyen Türkiyeli emekçi bir kadın, DGB'li kadın sendika yöneticisi tarafından, "açık kürsü olmadığı" gerekçesiyle reddedildi.

Bunlara ek olarak son dönemde Almanya'daki başlıca gündemlerden biri olan polis devleti uygulamaları, devlet ve polis terörü de mitingde tümüyle görmezden gelindi. Oysaki 25 Kasım, Mirabel Kardeşler'in Trujillo diktatörlüğüne ve onun her türlü devlet terörüne karşı mücadelesinden doğmuştur. Dolayısıyla 25 Kasım; aynı zamanda şiddeti doğasında barındıran, şiddetten beslenen ve sadece kadına yönelik değil, kadın-erkek ayırmaksızın işçi sınıfını ve toplumun ezilen sömürülen kesimlerini hedef alan polis devletini de teşhir etme günüdür.

DGB sendika bürokratları mitingde aldıkları bu tutumlarla, sorunun esas yönlerini ve gerçek muhataplarını es geçmekle kalmadılar, kendi kontrollerindeki kürsüyü, kadına yönelik şiddetin çözümünü konusunda yeni hükümete dair hayaller yaymak ve emekçi kadınları aldatmak için kullandılar.

Kadının kurtuluşu; DGB sendikasının veya sosyal-demokratların kuracağı yeni hükümetin yapacaklarıyla değil, ancak işçi sınıfının ve emekçilerin başında yer alacağı toplumsal kurtuluş mücadelesiyle mümkün olabilir.

ENTERNASYONAL EMEKÇİ KADIN KOMİSYONU / FRANKFURT

Bielefeld ve Wuppertal'de miting

Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde 25 Kasım'da "Orangen Day" kapsamında, kadına karşı uygulanan her türlü şiddetin durdurulmasının simgesi olarak başlıca binalar turuncu ışıklarla aydınlatılıyor.

Almanya'nın **Bielefeld** kentinde bu yıl da turuncu ışıklarla aydınlatılmış belediye binasının önünde toplanılarak gece yürüyüşü gerçekleştirildi. Dün saat 18.00'de başlayan ve şehrin merkezinde gerçekleştirilen yürüyüşe yüzün üzerin kadın katıldı.

Yürüyüşün ardından Kesselbrink meydanında konuşmalar yapıldı. Konuşmalarda, kadına yönelik şiddetin ve cinayetlerin, aile içi şiddet ya da ilişki içerisinde yaşanan bir sorun olarak tanımlanamayacağı vurgulandı.

Gece yürüyüşüne katılan Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu da alanında "Vardık, varız, var olacağız!" şiarlı Al-

manca bildiri dağıttı. DİDF ve Kürt kadın örgütleri de eylemde yer aldı.

Wuppertal'in Elberfeld semtinde "Sessizliği kırmak, sesleri yükseltmek" şiarıyla bir gece mitingi gerçekleştirildi.

Kürtçe müzik dinletisiyle başlayan miting farklı örgütlerin konuşmalarıyla devam etti. Konuşmalarda kadının özgürleşmesinin önemi üzerinde duruldu. Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu adına yapılan konuşmada özellikle pandeminin kadınlara ve kadın işçilere getirdiği yük dile getirildi. Yaşanan sorunların ve pandemiyle günbegün kötüleşen koşulların kapitalist sistemin ürünleri olduğu vurgulandı.

Konuşmanın sonunda birleşik mücadele çağrısında bulundu. Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu'nun yanı sıra mitingde Courage, Karawane, MLPD, SKB ve Viyan katıldı.

İtalya'da kitlesele yürüyüş

İtalya'da on binlerce kişi kadına yönelik şiddete karşı protesto yürüyüşü gerçekleştirdi.

Non Una di Meno'nun (Bir Kadın Daha Eksilmesin) çağrısı ile başkent Roma'nın Repubblica Meydanı'ndan başlayan yürüyüş San Giovanni Meydanı'na kadar sürdü.

Kadına yönelik şiddetin protesto edildiği yürüyüşte, hükümetin kadınları daha iyi koruyacak adımlar atması talebi haykırıldı. Eylemde sık sık "Yaşamak istiyoruz" sloganları atıldı. Konuşma-

larda, Covid-19 salgını döneminde ev içinde kadına yönelik şiddetin arttığı belirtildi.

Havanın kararmasıyla mumların yakıldığı eyleme kadınların yanı sıra erkekler de katıldı. Eyleme katılımın 100 bine ulaştığı belirtildi.

İtalya'da polis tarafından hazırlanan yıllık rapora göre, 2021 yılbaşından 7 Kasım'a kadar ülkede 103 kadın cinayeti işlendi. 103 cinayetten 87'sinin, aile içi şiddet ya da partner şiddeti sonucu gerçekleştiği kaydedildi.

Avrupa'da aşıya rağmen pandemide 4. dalga

C. Ozan

Dünya Sağlık Örgütü'nün, koronavirüsü pandemi ilan etmesinin üzerinden tam iki yıl geçti. İnsan hareketlerinin had safhada olduğu günümüz dünyasında, pandemi ile baş edebilmek, hızlı, dayanışmacı, eş zamanlı ve ciddi tedbirler almayı gerektiriyordu.

Ancak aradan geçen iki yılda tüm insanlık, azami kâr ve rekabet üzerine kurulu kapitalist sistemin insan yaşamını ve toplum sağlığını nasıl hiçe saydığına canlı tanıklık etti. Bundan dolayı milyonlarca insan yaşamından olurken, eşiğinde bulunduğumuz 4. dalga ise tüm insanlığı tehdit etmeye devam ediyor. Virüsün mutasyona uğramış en son versiyonu olan ve öncekilerden çok daha agresif bir tür "Delta" versiyonu Avrupa'yı yeniden pençesine alıyor.

GERİCİ "PATENT HAKKI" AŞIYA ULAŞIMI ENGELLİYOR

Bilim ve teknolojinin sunduğu olanaklarla daha bir yıl bile geçmeden aşının bulunmuş olması pandemiyle mücadelede önemli bir dönüm noktası oldu. Aşının tüm dünyada hızla yaygınlaştırılması pandemiyi kısa sürüde kontrol altına alınmasını sağlayabilirdi. Ne var ki, kapitalizm kısa sürede bu hevesi de insanlığın kursağında bırakmakta gecikmedi. "Patent hakkı" gibi gerici bir uygulamayla aşının tüm dünyaya hızla yayılmasına engel oldu. Bu aynı zamanda pandemiyi önüne geçmeye de engel olmak anlamına geliyordu. Bunun yerine, üretilen aşılarda fahiş fiyata pazarlanarak, devasa kârlar elde edildi. İnsan sağlığı bir kez daha paraya tercih edildi.

Eşitsizlikler ve çifte standart üzerine kurulu olan kapitalist sistemde, zengin ülkeler ihtiyaçlarının birkaç katı aşı alırken, aradan geçen zamana rağmen dünyanın birçok yoksul ülkesi halen aşıdan mahrum durumdadır. Almanya Sağlık Bakanı geçenlerde bir açıklama yaparak, aşılamada Biontech yerine Moderna aşısına öncelik verilmesi gerektiğini açıkladı. Sebep olarak da stoklanan Moderna aşılarının son kullanma tarihlerinin geçmek üzere olduğuna işaret etti. Sonra da özrü kabahatinden büyük, "Biontech Mercedes ise Moderna Rolls Royce'tur" diyerek samimiyetsizliğini ve gafını gizlemeye çalıştı. Yani kapitalistler, son kullanma tarihlerini geçirme pahasına

Her şeye para var ama emekçilere yok. Pandemiden bu yana tüm olup bitenler bir kez daha gösteriyor ki, kapitalistlerin "çözüm" adına gündeme getirdikleri her uygulama, doğal yaşamın ve emekçilerin yaşam kalitesinin daha da düşürülmesinden başka bir sonuç üretmiyor. Bu durum yeni virüslere davetiye çıkardığı gibi, emekçileri her türden hastalığa karşı daha da savunmasız bırakıyor.

da olsa milyonlarca aşıyı stoklarında tutmaya devam ediyorlar. Daha nerelerde ne kadar aşı depolarında bekletiliyor veya çöpe atıldı belli değil. Aç gözlü kapitalistler, aşının adaletli dağıtımı için kurulan COVAX gibi oluşumlar ile DSÖ ve BM gibi örgütlerin tüm çağrılarını kulaklarını tıkadılar. Ulaşılması durumunda yaşam kurtaran aşıya rağmen, halen dünyanın dört bir yanında her gün binlerce insan yaşamını yitiriyorsa bunun tek sorumlusu insanlık dışı kapitalist sistemdir. Bir kez daha pandemiyi değil, kapitalizmin öldürdüğü kanıtlıyor.

AŞILAMAYAN "AŞI KARŞITLIĞI"

Herkese yetecek derecede aşı üretebilen veya yeterli aşı stokuna sahip Avrupa ülkelerinde vaka sayıları yeniden hızla tırmanışa geçti. Yoğun bakım üniteleri dolmak üzere. Ölümün çoğu Covid-19'dan olmaktadır. Tüm çabalara rağmen Almanya, Avusturya ve İsviçre gibi ülkelerde iki doz aşılana oranı %70'i bile bulmuyor. Pandemiyle mücadelede aşı adaletsizliğinden öte, Avrupa'nın bir de "aşı karşıtlığı" gibi bir sorunu var. Avrupa'nın hemen her ülkesinde azımsanmayacak sayıda "aşı karşıtı" bir

kitile var. O yüzden de yeniden yükselen 4. dalga "aşısızların pandemisi" olarak alınıyor. Kapasiteleri dolmak üzere olan yoğun bakım ünitelerinde yatan Covid-19 hastalarının üçte ikisinden fazlası aşısızlardan oluşuyor. Aşılı olduğu halde ağır şekilde hastalananların ise, çoğunlukla başka kronik hastalıklardan muzdarip kişiler olduğu belirtiliyor. Tartışmaya yer bırakmayacak düzeyde açık istatistiklere ve tüm çağrılara rağmen önemli bir insan kitlesi aşı olmaktan imtina etmeye devam ediyor.

Düzen bu kesimi normal yollardan ikna edemeyince, çözümü bir kez daha önlemleri sıkılaştırmakta ve aşıyı doğrudan veya dolaylı yollardan zorunlu hale getirmekte buluyor. Hemen tüm Avrupa ülkelerinde yeni uygulamalara göre, başta işyerleri olmak üzere, toplu taşımada, uçaklarda, restoranlarda, kapalı alan etkinliklerinde vs., "2G veya 3G" (aşılı, iyileşmiş veya test) şartı aranıyor. Hatta geçen günlerde Avusturya hükümeti sokağa çıkmayı önemli oranda sınırlandıran ve Şubat 2022'den itibaren aşının zorunlu hale getirileceğini ilan eden ilk ülke oldu. Gelecekte benzer uygulamaların başka ülkelerde de hayata geçirilmesi bekleniyor.

Aradan geçen iki yıla rağmen korona önlemlerinde adeta başa dönülmesi ve yeniden önlemlerin sıklaştırılması, başta "aşı karşıtları" olmak üzere, binlerce insanın sert tepkilerine sebep oldu. Geçtiğimiz günlerde Avusturya, Hollanda, Belçika, İsviçre, Almanya, Hırvatistan gibi ülkelerde sokağa çıkan on binlerce insan yeni korona önlemlerini ve zorunlu aşıyı protesto etti. Zaman zaman şiddet boyutuna varan gösteriler polislerin sert müdahalesiyle karşılaştı. Polis yer yer silah kullanırken, onlarca kişi yaralandı veya gözaltına alındı.

"Aşı karşıtı" gösterilere baştan beri ırkçı-faşist kesimler önyak olsalar bile, gelinen yerde ortaya çıkan tepki, bu marginal kesimlerin sınırlarını aşarak, düzene karşı duyulan toplumsal bir tepki boyutuna yükselmiştir. Heterojen bir kitleden oluşan gösterilerde, örneğin Avusturya'da, "Halkı değil, sınırlarınızı kontrol edin!" türünden göçmen düşmanlığını çağırıştıran türden pankartlar taşınsa bile, bu böylesi sloganların katılan tüm kitle tarafından benimsendiği anlamına gelmiyor yine de. Zira Belçika'daki bir başka gösteride, "Çav Bella" marşı okunabiliyor. O yüzden de yapılan gösterileri basitçe ırkçıların kışkırttığı dar grup ey-

lemleri olarak niteleyip geçmek, bu gösterilerin arkasında birikmiş olan sosyal tepkiyi tam olarak okuyamamak anlamına gelir. Aşı karşıtlığı üzerinden kendisini ifade eden ve gittikçe büyüyen bu hareketlerin gerisinde geniş emekçi kitlelerin kapitalist düzene duydukları tepki ve güvensizlik var. Bu güvensizliği ve tepkiyi ortaya çıkaran ise kapitalist iktidarların emekçilere yönelik çok yönlü ve ağır sosyal saldırılarından başkası değildir.

Kapitalist devletlerin pandemi ile mücadelesi baştan beri tutarsız, ciddi-yetsiz ve ikiyüzlüce oldu. Pandeminin başında önlemleri neredeyse maske ve mesafeden ibaret gören kapitalistler, gelinen yerde aynı misyonu aşıya yüklemiş görünüyorlar. Aşı olmayı her şeyin başı ve sonu olarak sunan burjuva politikacılar, kendi esas sorumluluklarını bir tarafa bırakarak, bütün suçu aşı olmayanlara atarak, aradan sıyrılmak istiyorlar. Aşı olmak kuşkusuz gerekli, bunda bir tartışma yok. Zira halihazırda bilimin ve tıbbın pandemiye karşı aşından öte bulabildiği bir çözüm yoktur. Aşı, insanları taşıyıcı olmaktan çıkarmasa bile, hastalığı ağır geçirmeyi ve ölümleri önemli oranda engelleyen bir faktördür kuşkusuz. Fakat pandemiye karşı alınması gereken önlemleri aşından ibaret saymak, ilelebet aşılarla yaşamaya mahkum olmak anlamına da gelmektedir. Biontech'in kurucularından Uğur Şahin'in, korona aşısını tıpkı grip aşısı gibi yılda bir kez yapmanın yeterli olacağını söylemesi, bundan böyle bu türden aşıların hayatımızın vazgeçilmez bir parçasına dönüşeceğine dair kaygıları arttırıyor.

Pandemilerle mücadelede uzun vadede yapılması gereken, aşından da önemlisi koruyucu sağlık hizmetlerini arttırmak olmalıdır. Bunun bir yanı, herkes için parasız, ulaşılabilir ve kaliteli sağlık hizmetidir. Bir yanı, iş koşulları, beslenme, spor, tatil olanakları, sosyal faaliyetler, temiz hava ve su vb. gibi yaşam kalitesini arttırmaya dönük imkanları arttırmaktır. Fakat kapitalistler bırakalım insanların yaşam kalitesini yükseltmeyi, bilakis var olan standartları düşürmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Sağlık hizmetleri gittikçe özelleştirilerek paralı hale getiriliyor. Emekçilerin tedavi olanakları gittikçe kısıtlanıyor. Pandemi zamanında ikiyüzlüce alkışlanan sağlık çalışanlarının cüzi zam talepleri bile karşılanmıyor. Almanya gibi bir ülkede sağlık çalışanlarının toplu sözleşmelerde %5'lik zam talebi hükümet tarafından ikinci tur görüşmelerde de reddedildi. Bunun üzerine Ver.di sendikası uyarı grevlerine gidiyor. Yine Almanya'da toplamında 150 bin sağlık personeli açığı var ve bunun giderilmesine yönelik ciddi bir çaba yok vs. Kapitalist düzen, pandemiye vesile

ederek koruyucu sağlık hizmetlerini ve yaşam kalitesini yükseltmek bir tarafa, aksine pandemiye, emekçilerin kalan sosyal haklarını da gasp etmenin fırsatına dönüştürdü. İşten atmalar kitlesel bir boyut kazandı. İş ve yaşam koşulları gittikçe ağırlaştırılarak sömürü yoğunlaştırıldı. Toplu sözleşmeler sıfır zamlarla sonuçlandırıldı. Kapitalistlere peşkeş çekilerek boşaltılan sosyal kasalar, üst üste yapılan zamlar, dolaylı ve dolaysız vergiler ve arttırılan cezalarla emekçiler soyularak dolduruluyor. Almanya'da son 28 yılın en yüksek enflasyonu (%5) yaşanıyor. Milyonlarca emekçi işsizlik ve yoksulluğun derin girdabına itiliyor. Sosyal yaşamları gittikçe kısıtlanan emekçiler türlü psikolojik bunalımlara itiliyorlar.

Öte yandan, pandemiye rağmen savaşa, silahlanmaya, militarizme ve hegemonya yarışına devasa bütçeler ayrılmaya devam ediliyor. Almanya bu yıl ilk defa Pasifik'e savaş gemisi gönderdi. Her şeye para var ama emekçilere yok. Kısacası özellikle pandemiden bu yana tüm olup bitenler bir kez daha gösteriyor ki, kapitalistlerin "çözüm" adına gündeme getirdikleri her uygulama, doğal yaşamın ve emekçilerin yaşam kalitesinin daha da düşürülmesinden başka bir sonuç üretmiyor. Bu durum yeni virüslere davetiye çıkardığı gibi, emekçileri her türden hastalığa karşı daha da savunmasız bırakıyor.

İki yüz yıl önce İngiltere'de, sanayi devrimi ile birlikte artan makineleşme hızlı bir işsizlik ve yoksulluk üretiyordu. Dönemin bilinciyle işçiler başlarına gelenlerden makineleri sorumlu tutuyorlardı. Yoksulluklarının ve işsizliğin sorumlusu olarak makineleri görüyorlardı. Bunun üzerine makineleri kırmaya başladılar (Ludizm). Kitlesel bir boyut kazanan "makine kırıcılar" hareketi o dönem üretimi ciddi oranda aksatsa bile, sömürünün önüne geçemedi.

Aralarındaki ciddi farklara rağmen, günümüzdeki "aşı karşıtlarını" bir nevi "makine kırıcılara" benzetebiliriz. Aşı karşıtları da tıpkı onlar gibi, olup bitenden kapitalistleri ve kapitalizmi değil de aslında insana faydalı olan aşığı sorumlu tutarak, kapitalistlere bir zarar vermedikleri gibi hem kendilerine ve hem de topluma zarar vermektedirler. Bunun çarpıtılmış bir tepkiden öteye giden bir anlamı yoktur nihayet.

Emekçi sınıflar başlarına gelen her türlü kötülüğün sorumlusunun insanlık dışı kapitalist sistem olduğunun bilincine vardıklarında, bu düzeni değiştirmeden kurtuluşun mümkün olmadığına inandıklarında ve nihayet ona karşı örgütlü mücadeleye tutuştuklarında, o zaman onlar için bazı şeyler gerçekten değişmeye başlayacaktır.

Burkina Faso halkının Fransa karşıtı eylemleri

Fransız emperyalizmi işgal ettiği ve nüfuz alanına dönüştürdüğü Afrika ülkelerine yönelik oyun ve operasyonlarını sürüyor. Özellikle Afrika'nın Sahel bölgesinde bulunan ülkeler saldırgan politikaların hedefi oluyor ve bu da halkların öfkelerini Fransız emperyalizmine yöneltiliyor.

2005'ten bu yana Burkina Faso'da binlerce insan cihatçılar tarafından katledildi. Fransız askeri birlikleri ve yerel silahlı güçler, bu katliamlara son vermedikleri gibi, işçi ve emekçilere yönelik birçok suiistimalde bulundular.

Yakın zamanda Burkina Faso'nun kuzeydeki en büyük şehir olan Kaya'da, 60 araçlık asker konvoyunun yolu eylemciler tarafından günlerce kesildi. Konvoy, Barkhane operasyonu kapsamında Fildişi Sahili'nden Nijer'e silah sevkiyatı gerçekleştiriyordu. *L'Humanité* gazetesinin verdiği bilgilere göre, Fransız askerleri yolu açmak için halka kurşun sıkarken, yerel jandarma da göz yaşartıcı gaz kullanarak saldırdı. Biri yüzünden olmak üzere dört kişiyi yaralandı.

Mali ve Nijer halkları gibi Burkina Faso halkı da cihatçılara karşı yürütülen sözde operasyonlar dinci çeteleri zayıflatmak bir yana giderek onlara güç kazandırdığından, emperyalistlere ve yerli işbirlikçilerine tepki gösteriyor. 14 Kasım'da gerçekleşen son terör saldırısında, İnata şehrinde 19'ü jandarma biri sivil 20 kişi ölmüştü. Burkina Faso emekçileri bu katliamlardan sömürgeci Fransa'yı ve güçlenen cihatçı grupları sorumlu tutuyorlar.

Burkina Faso'da bir taraftan cihatçı saldırılara karşı öfke birikirken, diğer taraftan Sahel'deki Fransız askeri varlığı da tepkilerin odağında yer alıyor. Son olarak 13 yaşındaki bir çocuk sapanla

Fransız İHA'sını düşürünce Kaya halkı tarafından "kahraman" ilan edildi. *Franceinfo* haber kanalına konuşan eylemciler, "Fransa askerlerine ihtiyacımız yok. Kendimiz cihatçılara saldırabiliriz." diye tepkilerini gösterdiler. Bu tepkiler, Burkina Faso halkının sömürgeci Fransa'yı topraklarından defetmeye niyetli olduğunun ve ülkenin asıl kahramanlarının kendi içinde bulunduğu mesajı olarak yorumlanıyor.

"Terörizme karşı savaş" yalanıyla Afrika'ya askeri operasyonlar başlatan Fransa'nın 2013'ten beri müdahale ettiği Burkina Faso'da, İslamcı örgütlenmeler katlanarak büyüdüler. Giderek ülkenin çeşitli bölgelerine ve kıtanın diğer ülkelerine de yayıldılar. Fransız emperyalizmi ise bunun da yardımıyla bölgedeki emperyalist askeri varlığını perdelemeye çalışıyor. Dahası bunu bölge halklarına bir lütfmuş gibi lanse ediyor. Örneğin Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, 2017'de yaptığı bir resmi ziyarette, bir kadına, "Fransız askerleri için bir tek şey yapmanız gerek, o da alkışlamak" diyerek, Sahel'deki halkları alenen aşağılamıştı.

Bilindiği gibi, Burkina Faso'da bir dönem iktidar, Marksizm-Leninizm'den etkilenen, sosyal bir ülke kurmak için ciddi adımlar atan ve halkın kendi kendini yönetebilmesi için örgütlemelerin önünü açan Thomas Sankara'lara geçmişti. "Siyahi Che Guevara"nın bıraktığı anti-emperyalist mücadele geleneği, toplumda halen etkisini sürdürüyor. Nitekim, askeri varlığını çoğaltan sömürgeci Fransa devleti, Sahel halklarının giderek yaygınlaşan isyanlarıyla karşılaşılıyor. Emperyalist çıkarlar doğrultusunda Afrika'ya dönük hesaplar yapan Fransa hükümetinin işi giderek zorlaşacak gibi gözüküyor.

İsviçre'de halk oylaması

İsviçre'de anayasa ve yasa değişiklikleri için yüz yılı aşkın bir süredir merkez, kantonlar ve belediyeler düzeyinde sıklıkla başvuru referandumlarından biri de 28 Kasım 2021 Pazar günü gerçekleşti. Ulusal düzeyde halk oylamasına katılım yüzde 65'i buldu. Böylece bu son referandum, 1971'den bu yana katılımın en yüksek olduğu referandum olarak kayıtlara geçti.

"BAKIM İNİSİYATİFİ"

Ulusal düzeyde üç yasa teklifi oylandı. Bunlardan biri, hastane ve bakım evlerinde çalışan hastabakıcıları ve hemşireleri ilgilendiren, "Bakım İnisiatifi" (Pflegeinitiative) olarak bilinen yasa teklifi idi. Bu yasa teklifi yüzde 61 oranında kabul gördü. Sözü edilen yasa teklifi, sağlık alanında hemşire ve hastabakıcı olarak çalışanların ücretlerinin ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini öngörüyor.

Federal Hükümet (Bundesrat) önden yasaya teklifine karşı çıkmış ve halka "hayır" oyu verme çağrısı yapmıştı. Bu durumda yüzde 61 ile kabul gören teklif sonrası ne tür düzenlemeler yapılacağı, çalışanlara hangi derecede iyileştirme sağlanacağı muğlaklığını koruyor.

"COVID-19 YASASI"

Seçim süreci boyunca sıklıkla tartışılan ikinci önemli yasa teklifi, Covid-19 yasası (Covid-19 Gesetz) idi. Bu teklif de yüzde 62 evet oyu ile kabul edildi. Bu yasaya göre, "Covid-19 sertifikası yasal zemine kavuşturulacak, aşı karşıtlarına karşı sert önlemler alınabilecek." Bu önlemlere işten çıkarma, kamusal alanlara girilmesini engelleme ve karantina gibi adımlar da dahil olacak.

Covid-19 yasasının kabulünden sonra polis federal parlamento binasını "aşı karşıtlarının" olası gösterisine karşı ablukaya aldı. Akşam saatlerinde parlamento binası önünde toplanan "aşı karşıtları" yasaya karşı tepkilerini dile getirmekle birlikte, sağcı eğilimlerine de platform aradılar.

"Aşı karşıtlığı" her ne kadar sağcı faşist gruplar tarafından kullanılsa da bunun esas sorumlusu kapitalist sistemin kendisidir. İki yılı aşkın bir süredir, kâr daha çok kâr için "patent hakkı"nda direten tekeller, salgınla başa çıkmanın yolunu tıkkıyorlar. Geçen süreye rağmen

dünya nüfusunun ancak yüzde 42'sine iki doz aşı yapılabilmiş. Pandemi ile mücadele ilaç tekellerinin "insafına" bırakıldığı ve yavaş ilerlediği için, virüs zaman içinde yeni mutantlarla kendini yeniden üreterek halk sağlığını tehdit etmeye devam ediyor. Böyle olunca, var olan aşılardan yetersiz kalıyor ve "aşı karşıtlığı" kendine zemin bulabiliyor.

"HUKUK İNİSİYATİFİ"

Halk oylamasına sunulan üçüncü önemli konu ise, "Hukuk İnisiatifi" (Justizinitiative) idi.

Hukuk İnisiatifi'ni lanse edenler, Federal Mahkeme'ye seçilen hakimlerin Federal Parlamento yerine halk tarafından seçilmesini talep ediyorlardı. Taleplerinin en önemli gerekçesi ise, "Federal Parlamento partilerden oluşuyor. Partilerin seçtiği hakimler ne kadar bağımsız olabilir ki" idi.

Bu öneri kulağa hoş geliyor elbette. Gerekçe de haksız değil. Ancak bu yasa

teklifini lanse eden sağ çevreler, yargıyı kendi emelleri için kullanabilmenin yolunu açabileceklerini ümit ediyorlardı. "Merkez sağ ve sol" diye kategorize edilen partiler bu yasa teklifine baştan beri hayır çağrısı yaptılar ve sözü geçen yasa teklifi yüzde 68,1 oranda oyla reddedildi.

İsviçre'de merkezi düzeyde oylanan bu üç yasa teklifinin yanı sıra, Kanton ve belediyeler düzeyinde oylanan yerel yasa teklifleri de vardı.

BASEL'DE KIRACILARI KORUMA YASASI

Kanton düzeyinde oylanan en önemli yasa tekliflerinden biri Basel Kantonu'nda gerçekleşti. Basel'de oylanan yasa teklifi, Konut Koruma İnisiatifi (Wohnschutznitiative) olarak bilinen kiracıları koruma yasa teklifi idi. Basel Kantonu'nda oylanan bu yasa teklifi yüzde 53 oyla kabul edildi.

100 üyesi olan Basel Parlamentosu referandum öncesi 44 evet oyuna karşı,

48 hayır oyu ile Basel halkını sözü geçen yasa teklifini reddetmeye çağırıyordu.

Aynı parlamentonun halk oylaması sonrası, kiracıları ve kiralık konutları korumak için yasal düzenlemeye gitmesi gerekiyor.

Sigorta şirketleri, bankalar ve başka tekellerden oluşan "ev sahipleri" uzun yıllardan beridir, kiracı olarak oturan kişi ve aileleri tamirat bahanesi ile evlerinden çıkarıyor, binayı elden geçirip makayladiktan sonra 2-3 kat daha fazlasına kiraya veriyorlar. Evlerinden olanlar aynı kiraya ev bulmaları bir yana, bütçelerine göre ev bulamıyorlar. Bu nedenle birçok aile ve kişi sosyal yardıma başvurmak durumunda kalıyor. Kiracılar fakirleştikçe konut tekelleri zenginleşiyor.

Yasal düzenlemeye gitmesi gereken Basel Parlamentosu'nun konut tekellerini karşısına alması zaten beklenmiyor. Hal böyle olunca "sorun nasıl çözülecek" sorusu gizemini korumaya devam ediyor.

KIZIL BAYRAK / İSVİÇRE

İşgalci Fransız askerleri Nijer'de 2 kişiyi katletti

Burkina Faso'dan Mali'nin Gao kentine ilerleyen Fransız askeri konvoyunun geçişi Nijer'in batısında halk tarafından protesto edilerek engellendi. Fransız askerleri ile Nijerli askeri güçler yolu açmak için "uyarı ateşi" açarak iki kişiyi katletti.

Yerel basında çıkan haberlere göre, geçen hafta Burkina Faso'dan geçişi sı-

rasında halkın tepkisiyle karşılaşan ve yaklaşık 1 hafta bölgede beklemek zorunda kalan Fransız askeri konvoyu Nijer'de de engellendi.

Tera Belediye Başkanı Hama Mamoudou'nun olayla ilgili açıklamasına göre konvoyun geçişini engelleyen hal-ka "uyarı ateşi" açılmış.

Mamoudou, açılan "uyarı ateşi"

sonucu en az 2 kişinin öldüğünü, 16 kişinin yaralandığını belirtti. Bu bilanço uyarı ateşi değil, halkın doğrudan hedef alındığını gösteriyor.

Fransız askeri konvoyunun geçişinin Burkina Faso'dan sonra Nijer'de de halk tarafından engellenmesi, emperyalist işgale karşı öfkenin arttığına işaret ediyor.

Wuppertal'de coşkulu Engels eylemi

Friedrich Engels'in doğumunun 201. yılı vesilesiyle Almanya'nın Wuppertal kentinde 27 Kasım günü coşkulu miting ve yürüyüş gerçekleşti. Eylem aynı zamanda tüm ülkenin ve özel olarak da Wuppertal'in gündemindeki polis terörü nedeniyle "Polis terörüne karşı" şiarıyla örgütlendi.

İlerici ve devrimci kurumlardan oluşan Engels İttifakı'nın çağrısı üzerine saat 13.30'a doğru Willy-Brandt-Platz meydanında, çoğunluğunu geçlerin oluşturduğu kitle pankart ve flamalarıyla toplanmaya başladı. "Engels yaşıyor – Dünya sarsılıyor" şiarı ortak pankarttı. Bir dakikalık saygı duruşundan ve Engels İttifakı'nın açılış konuşmasından sonra BİR-KAR adına konuşma yapıldı.

BİR-KAR temsilcisi konuşmasında, somut olgular üzerinden sermaye düzeyinin dünya genelinde işçi ve emekçilerin, sömürülen/ezilen halkların hayatını cehenneme çevirdiğinden bahsetti. Bununla birlikte emperyalistler arasında çelişkilerin artmasıyla hegemonya mücadelesinin keskinleştiğine, savaşların arttığına ve bunun insanlık tarihinde en büyük mülteci dalgasına yol açtığına dikkat çekildi. Konuşmanın devamında, kapitalizmin ürünü olan faşizmin insanlık için tekrar büyük bir tehlikeye dönüştüğü üzerinde duruldu. Emperyalist bur-

juvazinin krizlere bir yanıt olarak faşistleri tekrar sokağa saldırdığı, aynı zamanda polis devleti yasa ve uygulamalarıyla da gelecekteki sosyal patlamaların önüne geçmek istediği belirtilen konuşmada, bunun en belirgin örneğinin Almanya'da yürürlüğe giren polis ve toplantı yasası olduğunun altı çizildi. Konuşma, insanlığı kapitalist barbarlığın pençesinden kurtarmak için yegane çözümün işçi sınıfı ve gençliğin örgütlü mücadelesinden geçtiği vurgusuyla son buldu.

Açılış mitinginden sonra Wuppertal merkezine doğru yürüyüşe geçildi. Yürüyüş boyunca "Yaşasın enternasyonalist dayanışma!", "Dünya sarsılıyor, Engels

yaşıyor!", "A-Anti-Anti kapitalista!", "Tek seçenek, sermayeyi devirmek!", "Sınıfa karşı sınıf, savaşa karşı savaş, barışa kadar sermayeye karşı savaş!" sloganları coşkuyla haykırıldı.

Yürüyüş güzergahındaki polis karakolu önünde durularak burada ara bir miting yapıldı ve polis terörü lanetlendi. Engels İttifakı adına konuşmada, Engels'i anmak için gerçekleşen son eylemlerde uygulanan polis terörüne değinildi. Ayrıca, geçtiğimiz haftalarda 25 yaşında Yunanistan kökenli bir gencin Wuppertal karakolunda ölümünün hatırlatıldığı konuşmada, polis devleti yasa ve uygulamalarının polis şiddetinin önünü açtığı

teşhir edildi.

Yürüyüş boyunca yapılan ajitasyonlarda, Engels'in sadece felsefeci olarak anılmasının yanlışlığına dikkat çekilirken, Engels'in her şeyden evvel bir devrimci olarak anılması gerektiğine vurgu yapıldı. Mitingler sırasında ise Avrupa Devrimci Gençlik Birliği (Revolutionärer Jugendbund-RJ), Linkes Forum, Kommunistischer Aufbau ve Almanya Marksist Leninist Partisi (MLPD) adına da konuşmalar yapıldı.

Yürüyüşle tekrar Willy-Brandt-Platz meydanında gelindi ve eylem Enternasyonal Marşı ile saat 16.00'da sona erdi.

KIZIL BAYRAK / WUPPERTAL

NATO'dan Ukrayna sınırındaki "gerilimi düşürme" (!) çağrısı

Emperyalist savaş örgütü olan NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, Ukrayna sorunu üzerinden Rusya'ya karşı yalanlar üzerine kurulu provokatif saldırganlığa devam ediyor. *Sputnik Türkiye'nin aktardığı bilgilere göre Stoltenberg, Alman Welt gazetesine verdiği demeçte, "Bu yıl ikinci kez Rusya'nın Ukrayna sınırına binlerce asker aktardığını görüyoruz. Rusya'nın niyeti konusunda varsayım da bulunamam. Ancak Rusya'nın daha önce komşularına karşı güç kullandığını gördük. Bu nedenle, bunun sadece bir blöf olduğu var sayılamaz."* diye konuştu. NATO'nun ileride "kendisini saldırganlıktan koruyabilmesi için Ukrayna'ya siyasi ve pratik destek" sağlamaya devam etmeye hazır olduğuna dikkat çeken Stoltenberg, "Rusya'yı tansiyonu ve

gerilimi düşürmeye çağırıyorum." ifadelerini kullandı.

Batılı emperyalist blokun sözcülüğünü yapan NATO Genel Sekreteri'nin bu açıklamalarına karşı Rusya'dan cevap gecikmedi. Rusya parlamentosunun üst kanadı Federasyon Konseyi Kırım Senatörü Kovitidi, katıldığı bir televizyon programında, Stoltenberg'in sınırdaki gerilimi düşürme çağrısının "alaycı ve inandırıcılıktan son derece uzak" olduğunu belirtti. "Yerleşik geleneğe göre NATO, suçlama aracı olarak öne çıkıyor. Bu arka planda NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'in Rusya'ya sözüm ona 'Ukrayna çevresindeki gerilimi düşürme' çağrıları alaycı ve inandırıcılıktan son derece uzak görünüyor." diyen Kovitidi, ABD'yi "dünya maskarası" olarak tanımladı.

Rus senatör, ABD'nin Ukrayna'da "devleti 'de facto' egemenlikten yoksun bırakarak" darbe düzenlediğini, şimdi de bu ülkede alevlenen çatışmanın suçlularını bulmaya çalıştığını vurguladı.

Burjuva medyasının her gün "Rusya saldırganlığı" üzerinden sürdürdüğü ikiyüzlü yalanlarının tersine, asıl saldırgan taraf, başını ABD'nin çektiği emperyalist bloktur. Özellikle ABD ve AB'nin desteklediği darbelerle işbaşına getirilen bölgedeki ırkçı-faşist iktidarların bu provokasyonlarda nasıl kullanıldıkları gayet açık bir şekilde görülmektedir. Her anlamıyla emperyalistlerin açıktan bir piyonu olan Ukrayna Devlet Başkanı Zelenskiy bunların başında gelmektedir.

Batılı emperyalist kuşatmaya karşı Rusya da üst perdeden yanıt vermek-

tedir. NATO'nun provokasyonlarına dair uyarılardan biri Rusya'nın ABD Büyükelçisi Antonov tarafından yapıldı. "Bugün hayali Rus tehdidi bağlamında açıkça görülen bu histeri bence şu anki Ukrayna Devlet Başkanı'nın başarısızlıklarını haklı çıkarma çabasıdır. Rusya, gücünü test etmeye çalışanlar olursa yanıt verir, Ukrayna'da, bizim NATO potansiyelinden korkacağımızı ve karşılık vermeyeceğimizi düşünen gözü kara birinin veya Rus savunmasının gücünü test etmeye çalışacak bir grup savaşçının ortaya çıkabileceği şeklinde tahminler dile getiriliyor" diyen Antonov, böyle bir düşüncenin çok tehlikeli bir yanılgı olacağını dile vurguladı.

Gelişmeler, özellikle emperyalist ülkeler tarafından yalanlar üzerine kurulu saldırganlık ve provokasyonların, bölgedeki emperyalist savaş tehlikesini büyütmeyle devam ettiğini gösteriyor.

“Masum” katil ve Beyaz Adam’ın “adaleti”

Noam Chomsky’den bir alıntı ile, “Beyaz adama düşer, adam etmek” diyerek, kitabın tam ortasından girelim söze. Yüksek bir tansiyon altında süren yargılama süreci sona erdi ve 15 ayın sonunda “beyaz adamın adaleti” tecelli etti. Kenosha katili “suçsuz” bulunarak ‘aklandı’. Black Lives Matter (Siyahların Hayatı Değerlidir) gösterilerine katılan iki göstericiyi vurarak öldüren katil Kyle Rittenhouse’un yargılandığı davanın 19 Kasım 2021’deki duruşmasında, mahkeme, “Sanık silahını meşru müdafaa için ateşlemiş” diyerek beraat kararı verdi.

ABD’de polis, 25 Mayıs 2020’de siyah George Flody’u, ensesine dokuz buçuk dakika bastırmak suretiyle nefessiz bırakarak katletmişti. Olayın ardından ABD’de başlayan ve oradan Avrupa kıtasına yayılan Black Lives Matter (Siyah Hayatlar Değerlidir) hareketinin “Nefes alamıyorum” eylemleri ve protesto gösterilerine karşı devletlerin kolluk kuvvetleri ve paramiliter güçler tarafından ırkçı saldırılar gerçekleştirildi. Bu saldırılarla onlarca insan daha öldürüldü.

Katil Kyle Rittenhouse o dönem Kenosha kentinde gerçekleşen Black Lives Matter gösterisine saldırmıştı. Tutuklandıktan sonra mahkemede, cinayeti inkar da etmemişti. Yarı otomatik av tüfeği ile Black Lives Matter gösterisinde “iki kişiyi öldürmekten, bir kişiyi yaralamaktan, iki kişinin hayatını riske atmaktan, 18 yaş altında olmasına rağmen tehlikeli bir silaha sahip olmaktan” yargılanan katil, “Korunmak amaçlı adam öldürdüm ama masumum” iddiasında bulunmuştu.

Avukatları, “masum” katili “Protestocular tarafından saldırıya uğrayan müvekkilimiz meşru müdafaa da bulunmuştur” diye savunmuşlardı. Davanın savcısı iddianamesinde, Kyle Rittenhouse’un şiddeti bizzat kendisinin tahrik ettiğini öne sürse de “Beyaz Adam” ikna olmadı. Mahkeme Başkanı Kenosha Bölge Mahkemesi Yargıç Bruce Schröder’in isteği üzerine kararını açıklayan jüri, Kyle Rittenhouse’un iddia edilen hiçbir suçun faili olmadığını ve bütün suçlamalardan akladıklarını bildirdi.

Burjuva basını bile bu kararla “beyaz sanıkların ABD yargısı tarafından siyahlardan daha iyi muamele gördüğünü” yani “doğuştan torpillili” olduklarını yazdı. Kararın ardından “meşru müdafaa-

cılarla” “hukukun katledildiğine inananlar” ayrı ayrı, birbirinden farklı açıklamalar yapsalar da ortak bir noktaları vardı: Mahkeme kararına saygı ve kararın kabulü. Doğacak tepkileri yumuşatmak isteyen ABD Başkanı Joe Biden, mahkeme kararına tepkili olduğunu açıklasa da “Kenosha kararı birçok Amerikalıyı kızdırmasına ve endişelendirmesine rağmen, herkes mahkeme kararına saygı göstermeli ve kararı kabul etmeli” açıklamasında bulunup, “karara barışçıl ve yasalara uygun olarak yanıt verme” çağrısı yaptı.

Öte yandan mahkeme binası önünde, protesto korkusu nedeniyle karar açıklanmadan önce güvenlik önlemleri önemli ölçüde artırılmıştı. Eyalet valisinin emriyle Black Lives Matter gösterilerine karşı saldırganlıklarıyla bilinen ve sicilleri hayli kirli olan Ulusal Muhafızlardan yüzlerce mahkeme binasının önüne sevk edilmişti.

YAĞMACILARDAN KORUNMAK MI PLANLI CİNAYET Mİ?

23 Ağustos 2020’de Afro-Amerikalı Jacob Blake bir polis operasyonu sırasında sırtından yedi kurşunla vurulmuş ve ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştı. Hastanede yatağa kelepçelen Jacob Blake, kendine geldiğinde ilk sözü “Baba polis beni niye vurdu” olmuştu. Ölümünden kıl payı kurtulan 29 yaşındaki genç, felçli bir yaşama mahkum edildi. Onu sırtından vuran polis, “Bana bıçakla saldıracağını düşündüm” diyerek kendini ‘savundu’ ve elbette ceza almadı. Olayın ardından birçok yerde olduğu gibi, Ke-

nosha kentinde de büyük protesto gösterileri yaşandı.

Kenosha kentine 30 kilometre uzakta oturan Kyle Rittenhouse, yanına yarı otomatik av tüfeğini alarak kente gitti. Rittenhouse, aynı amaçla şehirde bulunan paramiliter çetelere katıldı. Yani katil Kyle Rittenhouse’un Kenosha kentine hangi amaçla gittiği dahi belliydi. 25 Ağustos 2020’de hedef olarak iki göstericiyi öldüren ve birini de ağır yaralayan katil, tutuklanmasının üzerine sağcı, ırkçı ve faşist çeteler tarafından sembolleştirildi.

O zamanki ABD Başkanı Donald Trump da katil Kyle Rittenhouse’nin arkasında olduğunu açıklamakta beis görmedi. Dahası ABD başkanlık seçimlerinde bir figür olarak kullanıldı. Dönemin ABD Başkanı Trump, “onun suçsuz olduğuna” inandığını açıklamış, Başkan adayı Biden ise bir seçim kampanyası videosunda “beyaz üstünlükçü” saldırganları hedef almış ve Rittenhouse’un görüntülerine yer vermişti. Yani iki lider, halef ve selef de henüz yargılaması başlamayan bir davada taraf olmuşlardı.

Ama ikisinin de ortaklaştığı bir nokta vardı. “Adalettin kestiği parmak” acımadı...

ABD’NİN İRKÇİLİĞİN SINIFSAK KÖKENİ

ABD’de bulunan Emory Üniversitesinin Trans-Atlantik Köle Ticareti araştırmasına göre, 1525-1866 yılları arasında 12 buçuk milyon Afrikalı gemilere istiflendi. Bunların 10,7 milyonu, zincirlepip gemi güvertelerinin altına sıkıştırıldılar.

Aç ve susuz halde okyanus ötesine uzanan yolculuğa çıkarıldılar. Büyük çoğunluğu Brezilya ve Karayip adalarına gönderilen kölelerin 400 bine yakını ABD’ye getirildiler.

İngiltere’den 1783’te bağımsızlığını ilan eden ABD’nin inşası bu kölelerin alınması ve kanı üzerinden gerçekleştirildi. O dönemde ABD ekonomisinde çok önemli olan “kölelik kurumunun” Amerika’daki tüm sanayi kollarının toplamından daha değerli olduğu kayıtlara geçti. Tarihçiler, o dönemde Amerika’daki yaklaşık 4 milyon kölenin değerinin 3,5 milyar doları aşğını ve bunun o dönemde demiryolları ve imalat sektörleri de dahil Amerikan ekonomisinin tamamı içindeki en büyük mali varlık olduğu kaydediyorlar.

“Sınırsız özgürlükler ülkesi” ABD, sahibine zincirle bağlı kölelerin kanı üzerine inşa edilmişti. O dönem sahibine zincirle bağlı olan kölelerle bugün “görünmez ipe” sermayeye bağlı olan emekçiler arasındaki fark sadece zincirin görünmez ipe dönüşmesidir. Karl Marx’ın *Kapital*’in birinci cildindeki şu cümleleri bu olguyu da açıklar: “Romalı köle, sahibine zincirlerle bağlıydı; ücretli işçi görünmeyen ipe dönüşmesidir. Ücretli işçinin görünüşteki bağımsızlığı kendisini çalıştıran efendilerinin sürekli değişmesiyle ve sözleşmenin ‘fiction juris’iyle (hukuki sanallığı ile) ayakta tutulur.”

Yani dünün zincirli köleliğinin bugünün ücretli köleliğine dönüşmesidir, değişen. Zincirlerini kıran köleler elbet bir gün ücretli kölelik zincirlerini de kıracaklardır. “Adaletin ve sınırsız özgürlüklerin” merkezi olarak lanse edilen ABD adaletini ve özgürlüğünü gözler önüne seren bir şiirle, işte “beyaz adamın adaleti”:

*“Beyaz adam özgürlük adına
Dev bir kadın heykeli dikti
Doğu denizinin kıyısına
Ve her gece altında dans ettiğimiz yıldızları
Bayrak diye tutsak etti bir bez parçasına*

*Beyaz adam
Özgürlük gibi adaleti de
Bir kadın heykeliyle simgeledi
Ama elinde terazi tutan zavallı kadın
Gözleri bağlı olduğu için
Kendisine tecavüz edenin kim olduğunu göremedi.” (Sunay Akın’ın, *Kaza Süsü* kitabından...)*

Eğitim hayatımızı mahvedenlere karşı mücadeleye!

Merhabalar, sizlere bir meslek liseli olarak yaşadıklarımın bahsetmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, geçtiğimiz sene başlayan pandemi hayatımızı felç etti. İktidardakiler okullarımızda ve toplumsal yaşamımızın her alanında salgına karşı gerekli önlem almak yerine, bizleri evlerimize kapattılar. Yaklaşık üç dönem boyunca eğitim uzaktan devam etti. Binlerce arkadaşımız internet, bilgisayar vb. yetersizliğinden dolayı eğitime erişemedi. Yönetenler bunları bildikleri halde uzaktan eğitimde ısrar ettiler. Uzaktan eğitimden bir şey öğrendiniz mi, diye sormak akıllarının ucundan geçmedi. Kendi çıkarları için öğrencileri perişan ettiler, eğitimden uzaklaştırdılar. Şu an öğrencilerin çoğu pandemiden dolayı eğitimi pek önemsemiyorlar. Ne de olsa pandemide bir şey öğrenmedik diye düşünüyorlar.

Bir de pandemi zamanında 20 yaş altı ve 65 yaş üzeri vatandaşları evlerine kapattılar. Ben de 20 yaş altı lise öğrencisiyim. Bu zamanda eğitimden mahrum bırakıldım. Dolayısıyla çalışmak zorunda kaldım. Bir akrabamın yanında atölyede işbaşı yaptım. Fakat ne sigortam vardı ne de asgari ücret alabildim. Açıkçası beni köle olarak çalıştırdılar. Sonuçta akrabam ben ses çıkartmam, bir şey diyemem diye düşündü. Ama öyle olmadı, sonunda bu köleliğe isyan edip işten çıktım. Çıktıktan sonra etraftakiler bana düşman gibi oldular. İlla geleceksin o

işyerine diye zorladılar. Ama ben iradeli ve kararlı davranıp, işe gitmedim. Evet, o atölyeye evet ilk zamanlar gitmişim. Çünkü eve gelirim olsun istemişim ama kölelikle karşılaştım. Sonuç olarak o süreçte 20 yaş altını eve kapattılar ama ben hem çalışmak zorunda kaldım hem de eğitim alamadım.

Bu dönem okullar tekrar açıldı. Tasarım ve makine tasarımı bölümü son sınıf öğrencisiyim. Bildiğiniz üzere staj görmemiz gerekiyor. Stajın eğitim adı altında devam edeceğini söylüyorlar. Ancak onlar kendi kurallarını dahi tanımıyor, staj adı altında bizlere ucuz işgücü muamelesi yapıyorlar. Adeta köle gibi çalış-

tırıyoruz.

Ben kuyumcu sektöründe stajımı yapıyorum. Bize çizim öğretmeleri gerekirken 3 gün boyunca üretimde çalışıyoruz. Sonuçta köleyiz, bir şey diyemeyiz diye düşünüyorlar. Dersek eğer işten kovulacağız. Zaten zor bulduk buraları. Biz staj yeri bulmak için İstanbul'un birçok fabrikalarıyla görüştük, başvurduk ama iyi sonuç alamadık. Çünkü hepsi pandemiden kaynaklı stajyer öğrenci almıyor dediler. Biz de ne yapalım hangi staj yeri kabul ederse onlara gitmek zorunda kaldık. Bu da hepimizin kötü yerlere gitmesine yol açtı. Eğer gitmezsek sınıfta kalmış olacaktık. Ayrıca hocalarımız da

bize yardımcı olmadılar, staj yeri bulmadılar. Sorduğumuz zaman bize "Kendiniz bulmak zorundasınız." diyorlardı. İyi ama bulamayanlar ne yapacak?

Bir de devlet okulu parasız diyorlar. Ama her şey paralı. Bölümümüzle ilgili teknik ekipmanlar, kaynak kitaplar, aslında eğitimin tüm giderleri bizlerin ceplerinden çıkıyor. Ancak bu sorunlarımızın esamisi okunmuyor.

Bizler liseliler olarak en temel hakkımız olan eğitim hakkı için mücadele etmeliyiz.

Tüm arkadaşlarımı mücadele etmeye davet ediyorum.

KÜÇÜKÇEKMECE'DEN BİR MESLEK LİSELİ

Türk Lirası'nın döviz karşısındaki tarihi değer kayıplarıyla dün başlayan eylemler devam ediyor. Bugün üniversitelerde öğrenciler ve gençlik eylemler gerçekleşti.

23 ve 24 Kasım akşamı **ODTÜ** öğrencileri kampüste toplandı. "Bu düzen böyle gitmez" diyen öğrenciler "Hükümet istifa" sloganlarıyla yurtlar bölgesinde yürüyüş yaptı. Sonrasında A4 kapısına yönelen öğrenciler polis engeliyle karşılaştı. Polisin biber gazlı saldırısına uğrayan kitle yine de dağılmadı ve basın açıklaması yaparak eylemlerini sonlandırdı.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde ve **Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde** ses çıkarma eylemi yapan öğrenciler krizin faturasını ödemeyeceklerini vurguladı. Yapılan konuşmalar-

Üniversiteliler: "Geçinemiyoruz!"

da şu ifadeler kullanıldı:

"Bizler ekonomik krizin faturasını ödemek istemeyen, geçinemeyen, barınamayan üniversitelileriz. İktidar sarayda saltanat sürerken dolar yükselmeye ekonomik kriz derinleşmeye devam ediyor. Bizler mücadeleye devam ediyoruz. Geçinemeyen öğrenciler olarak herkesi ekonomik krize karşı ses çıkarmaya çağırıyoruz!"

ÖĞRENCİLERDEN VAPURDA VE METRODA EYLEM

Ayrıca İstanbul'da öğrenciler "geçinemiyoruz" dövizleri ile metro ve va-

purda yaptıkları konuşmalarda hükümetin başarısız politikaları anlatılarak şunlar ifade edildi:

"Bugün buraya doların sermayeyi zengin etmek için birbiri ardına yükseltildiği gerçeğiyle geldik. Bizler 650 liraya geçinmeye mahkûm edilmiş, üç kuruş paraya ay sonunu çıkarmaya mahkûm edilmiş öğrenciler olarak biz ve bizim gibi evlerinden çıkamamış kadınların, öğrencilerin, yoksulların, mesai üstüne mesai yapmak zorunda kalan işçilerin ve emekçilerin sesini duyurmak için geldik. Onlar evlerine ekmek götürmek için en ağır şartlar altında güvencesiz ve hayatları pahasına çalışmaya zorlanır-

ken, saray üstüne saray dikenler, şatafatlı tahtlarında oturup halktan hesap soranlar bizden çaldıklarıyla lüks içinde yaşayanlar yandaşlarını zengin etmeye devam ediyor. memleketin talan edildiği gerçeğiyle ser sabah tekrar ve tekrar yüzleşen bizler yağmaya ve ranta dur demek için sesimizi çıkarma mecburiyeti hiss ediyoruz ve buradan bir kez daha tekrarlıyoruz Anadolu sizin saraylarınızdan büyüktür, kampüslerimiz kampüslerimiz sizin tahtlarınızdan yücedir ve hayatlarımız sizin çıkarlarınızın üstündedir. Bizi sindirmek, yok etmek için anlaştığınız taşeronlarınız da sizinle birlikte gidecekler. Öğrencinin kalemi hakikati size rağmen yazmaya devam edecek sizin yalanlarınızın üstünü karalayacaktır."

Konuşmanın ardından etrafta bulunanlar alkışlarla destek verdi.

**İnsanca yaşanacak,
vergiden muaf
asgari ücret için**

mücadeleye!

